

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2021

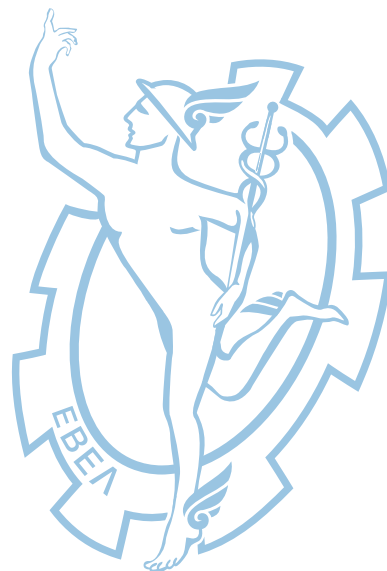

ΕΜΠΟΡΙΚΟ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ 2021

ΕΒΕ Λευκωσίας

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 38 & Οδός Δεληγιώργη 3
7^{ος} όροφος, Μέγαρο ΚΕΒΕ
Τ.Θ. 21455, 1509 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: +357 22889600, Φαξ: +357 22667433
Email: reception@ncci.org.cy

www.ncci.org.cy

[nicosiacci](https://www.facebook.com/nicosiacci)

[Nicosiachamber](https://twitter.com/Nicosiachamber)

[Nicosia Chamber of Commerce and Industry](https://www.linkedin.com/company/nicosia-chamber-of-commerce-and-industry)

Δημοσιογραφική Ενεξέργασία και Τεχνική Ενημέρωση FMW Financial Media Way

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04	ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΕΒΕΛ
06	ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ
08	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
16	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
19	ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
22	ΤΟΜΕΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
35	ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
38	ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
43	ΔΡΑΣΕΙΣ
48	ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
51	ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
53	ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Χαιρετισμός Προέδρου ΕΒΕ Λευκωσίας

κ. Μιχάλη Μουσιούττα

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η κυκλοφορία της Ετήσιας Έκθεσης για το 2021, συμπίπτει με την επέτειο των 70 χρόνων ζωής του Επιμελητηρίου μας. Μιας επέτειου, που μας κάνει όλους υπερήφανους για το παρελθόν, αλλά και που μας επιφορτίζει με μεγαλύτερες ευθύνες για το μέλλον. Στόχος μας είναι όπως η πετυχημένη πορεία που ξεκίνησε το ΕΒΕΛ το 1952 συνεχιστεί και για τις επόμενες δεκαετίες.

Ως ΔΣ του ΕΒΕΛ, σας δίνουμε τη διαβεβαίωση ότι θα κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για ενίσχυση του ΕΒΕΛ και ενδυνάμωση του Επιμελητηριακού θεσμού.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η συγκυρία που βιώνουμε είναι όχι μόνο πρωτοφανής, αλλά και ανησυχητική. Τα όσα παρακολουθούμε να συμβαίνουν στην Ευρώπη και γενικά στον πλανήτη, μας προβληματίζουν και μας κάνουν πολύ επιφυλακτικούς για το αύριο.

Εμείς, εδώ στην Κύπρο ως ένα μικρό κομμάτι του παγκόσμιου παζλ δεν έχουμε μείνει ανεπηρέαστοι από τις επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία. Ήδη, η ενεργειακή κρίση είναι μέσα στα σπίτια μας και τις επιχειρήσεις μας, ο αυξημένος πληθωρισμός υπονομεύει τα εισοδήματα όλων μας και η αβεβαιότητα για το μέλλον είναι διάχυτη παντού.

Ως επιχειρηματικός κόσμος παρακολουθούμε με αγωνία τις εξελίξεις και ελπίζουμε στο τέλος να επικρατήσει η λογική για το καλό της ανθρωπότητας, ώστε να εξέλθουμε απ' αυτή τη στενωπό, η οποία έχει ταρακουνήσει κάθε ισορροπία στο πολιτικό, γεωστρατηγικό, οικονομικό και ενεργειακό στίβο.

Η οικονομία μας, ευτυχώς, συνεχίζει να παρουσιάζει αντιστάσεις στην κρίση, με πρωταγωνιστή για ακόμα μια φορά τον τουριστικό τομέα. Οι επιδόσεις του τουρισμού το καλοκαίρι που μας έφυγε μας εξέπληξαν ευχάριστα, αφού καλύψαμε περίπου το 80% των τουριστικών αφίξεων και εσόδων του έτους ρεκόρ 2019.

Όμως, θετικά εξελίχθηκαν και οι τομείς του εμπορίου, των εξαγωγών, των ακινήτων και κάποιων υπηρεσιών. Αν υπολογίσουμε ότι βρισκόμαστε δύο μόλις χρόνια μετά την εκδήλωση της πανδημίας και μέσα σε ένα πολεμικό τοπίο στην Ευρώπη, τότε μπορούμε να πούμε ότι η οικονομία μας εξελίσσεται ικανοποιητικά. Ο ρυθμός ανάπτυξης της τάξης του 6.1% του ΑΕΠ το α' εξάμηνο του 2022 και η πρόβλεψη για κλείσιμο της φετινής χρονιάς με ένα ΑΕΠ γύρω στο 3 – 3,5%, πρέπει να μας αφήνουν ικανοποιημένους.

Ωστόσο, η οικονομία έχει δυναμική μορφή και πρέπει να βλέπουμε συνεχώς μπροστά. Παρά τα προαναφερθέντα πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί για το μέλλον.

Και αυτό, γιατί ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται και δεν υπάρχουν καθόλου ενδείξεις για τερματισμό του, η ενεργειακή κρίση διευρύνεται με συνεπακόλουθο τις αυξήσεις τιμών σε πολλά προϊόντα, λόγω του αυξημένου κόστους της ενέργειας.

Και εκτός αυτών, έχουμε:

- Τη συνεχή προκλητικότητα της Τουρκίας στο κυπριακό, με έμφαση στην ΑΟΖ μας και την κατεχόμενη Αμμόχωστο, και τις αποκάλυπτες απειλές της Τουρκίας στο Αιγαίο, την έξαρση του μεταναστευτικού προβλήματος που προκαλεί όχι μόνο κοινωνικά, αλλά και οικονομικά προβλήματα. .

Σε τοπικό επίπεδο:

- Οι μεταρρυθμίσεις για διάφορους λόγους καθυστερούν να εφαρμοστούν.
- Το κράτος συνεχίζει να ταλανίζεται από γραφειοκρατία και σπατάλη πόρων.
- Οι ξένες επενδύσεις μειώθηκαν αισθητά, λόγω της κατάργησης του επενδυτικού προγράμματος και άλλων παραγόντων.
- Οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις.
- Στην αγορά παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού από τομείς που έχουν ανάγκες.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους κινείται με αργούς ρυθμούς.
- Το «επιχειρείν» έχασε τον βηματισμό του, λόγω της διέθνους αβεβαιότητας.

Ως ΕΒΕΛ προβληματιζόμαστε για όλα αυτά και πιέζουμε για λύσεις. Λύσεις που θα βοηθήσουν την οικονομία, τις επιχειρήσεις, αλλά και τη Λευκωσία.

Αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σ' ένα κομβικό σημείο για την οικονομία, σ' ένα οριακό στάδιο για τις επιχειρήσεις και μπροστά σ' ένα στοίχημα για τη Λευκωσία.

Για την οικονομία, το ΕΒΕΛ προσπαθεί να προωθήσει εκσυγχρονιστικές ιδέες που θα συμβάλουν στη δημοσιονομική ευρωστία της, στην αναπτυξιακή προοπτική της και στην προώθηση της εξωστρέφειας της. Με προτάσεις, εισηγήσεις και ιδέες προωθούμε τη μετεξέλιξη της οικονομίας μας σε μια δυναμική, καινοτόμα τεχνολογικά ανεπτυγμένη και προοπτικά υποσχόμενη οικονομία.

Ο Πρόεδρος του ΕΒΕ Λευκωσίας κ. Μιχάλης Μουσιούττας

Για τις επιχειρήσεις, συνεχίζουμε τη μάχη της τεχνολογικής αναβάθμισης, της εξωστρεφούς προοπτικής και την αξιοποίηση των νέων ευκαιριών ιδιαίτερα όσον αφορά την πράσινη γραμμή και κυκλική οικονομία. Υλοποιώντας προγράμματα της Ε. Ένωσης και του κράτους, είμαστε συνεχώς δίπλα στις επιχειρήσεις – μέλη μας για να τις βοηθήσουμε να κάνουν το επόμενο βήμα προς τα εμπρός.

Για τη Λευκωσία, αγωνιζόμαστε αφ' ενός για επίλυση των καυτών προβλημάτων της και αφ' ετέρου για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της. Στο κάδρο των προτεραιοτήτων μας είναι η επίλυση του κυκλοφοριακού, η δημιουργία νέων έργων υποδομής, η σωστή προβολή της Λευκωσίας στο εξωτερικό, η προσέλκυση ξένων επενδύσεων και επιχειρήσεων και άλλα. Τα τελευταία χρόνια, όντως, έγιναν αρκετά νέα έργα στην πρωτεύουσα, όμως ο αναχρονιστικός διαμοιρασμός της, λόγω της τουρκικής κατοχής, δημιουργεί συνεχώς νέες ανάγκες και νέες προκλήσεις.

Οι προσπάθειες μας επικεντρώνονται και στην ενδυνάμωση του ΕΒΕΛ και του ρόλου του στην κυπριακή οικονομία και κοινωνία. Παρά τα προβλήματα που δημιούργησε η πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία, το ΕΒΕΛ παρουσίασε μια πλούσια δράση αυτή την περίοδο.

Τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό, προβάλαμε τις θέσεις μας, αναδείξαμε τη Λευκωσία, λύσαμε προβλήματα των μελών μας, ανοίξαμε νέους ορίζοντες για τις επιχειρήσεις, οργανώσαμε ενημερωτικές εκδηλώσεις για τα μέλη μας, λάβαμε

μέρος σε σωρείαν συσκέψεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό και γενικά δώσαμε το παρόν μας όπου χρειάστηκε.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σας περιέγραφα τα σημερινά δεδομένα, όπως τα βλέπει το ΕΒΕΛ και σας έδωσα το στίγμα των πρωτοβουλιών μας. Όπως αντιλαμβάνεστε, έχουμε πλήρη επίγνωση και των προβλημάτων και των προκλήσεων. Παρ' όλο το αβέβαιο σκηνικό και τις πολλές άγνωστες παραμέτρους, εκφράζουμε την εμπιστοσύνη μας προς το αύριο της οικονομίας, της Λευκωσίας και των επιχειρήσεων μας.

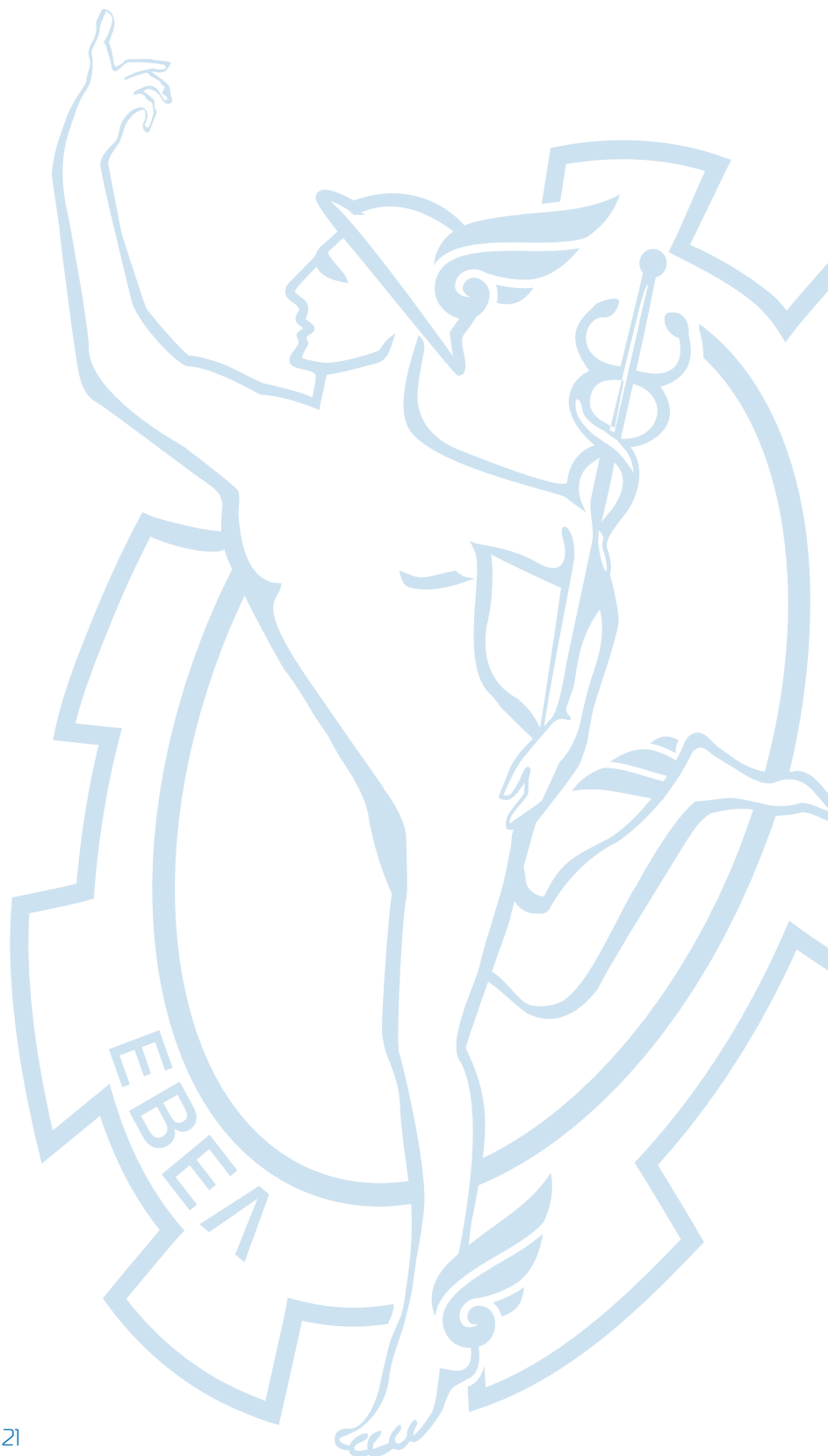
Γνωρίζοντας τις δυνάμεις, τις δυνατότητες και κυρίως το επιχειρηματικό δαιμόνιο των μελών μας, πιστεύουμε ότι θα τα καταφέρουμε. Θα μπορέσουμε να στηρίξουμε την οικονομία, να ενισχύσουμε τις επιχειρήσεις και να αναπτύξουμε τη Λευκωσία. Αυτοί είναι οι τρεις κύριοι πυλώνες που θα εστιάσουμε το επόμενο διάστημα. Αυτό είναι το διακύβευμα για το ΕΒΕΛ. Σ' αυτές τις πτυχές θα επικεντρώσουμε τις προσπάθειες μας. Σ' αυτή τη μάχη, σας θέλουμε όλους δίπλα μας. Όλοι μπορούμε να βοηθήσουμε. Όλοι πρέπει να συνδράμουμε. Όλοι πρέπει να συστρατευθούμε. Ας ενώσουμε, λοιπόν, όλοι τις δυνάμεις μας για το αύριο. Η 70χρονη πορεία του ΕΒΕΛ έχει αποδείξει ότι όταν είμαστε όλοι μαζί επιτυγχάνουμε τους στόχους μας. Όταν κινούμαστε στην ίδια πορεία και κατεύθυνση η επιτυχία είναι διασφαλισμένη. Η νέα εποχή που έρχεται θα είναι καλύτερη για όλους μας, παρά τις όποιες δυσκολίες. Με την ευκαιρία αυτού του χαιρετισμού μου στην Ετήσια Έκθεση του 2021, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω από καρδιάς όλους τους συνεργάτες που μου συμπαραστέκονται στο Επιμελητήριο και εργάζονται μαζί μου ως ομάδα για το καλό των μελών μας και της Λευκωσίας.

Ευχαριστώ τους Αντιπροέδρους, αλλά και όλους τους συναδέλφους στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΒΕΛ για τη στενή και ειλικρινή συνεργασία μας. Επίσης ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζω προς τον Πρόεδρο του ΚΕΒΕ φίλο Χριστόδουλο Αγκαστινιώτη, τους Προέδρους των Τοπικών Επιμελητηρίων και μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής καθώς και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΕΒΕ. Ιδιαίτερα ευχαριστώ τον Γραμματέα – Διευθυντή Σωκράτη Ηρακλέους, για τη στήριξη στις προσπάθειες μας καθώς και τον Αναπληρωτή Γραμματέα κ. Αντρέα Αντωνιάδη και γενικά όλο το προσωπικό και τους εξωτερικούς συνεργάτες του ΕΒΕΛ για τη στήριξη τους στο έργο μας.

Τέλος, ευχαριστώ όλους εσάς που στέκεστε δίπλα στο ΕΒΕΛ και στηρίζετε τις πρωτοβουλίες και δράσεις μας. Είμαι σίγουρος ότι όλοι μαζί θα καταφέρουμε να ενισχύσουμε τόσο το ΕΒΕΛ, όσο και την οικονομία και τη Λευκωσία. Από την πλευρά μου δίνω την υπόσχεση, ότι θα πράξω ότι είναι δυνατό, ώστε το ΕΒΕΛ, τα μέλη μας και γενικά ο Επιμελητηριακός Θεσμός θα αναπτυχθούν ακόμα περισσότερο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Πρόεδρος:	Μουσιούττας Μιχάλης	Μέλη:	Αναστασίου Δήμος Αργυρού Γιάννος Ζορνάς Κώστας Ιωάννου Λύσανδρος Κρίγγου Θεόδωρος Μάρκου Πιερής Μιχαήλ Χάρης Μούντης Γιώργος Μηένφιτ Λούκας Παντζαρή Σταύρος Σιακόβας Νικόλας Στρατή Ροθάνδη Μελίτα Χαραλάμπους Χριστάκης
Πρώην Πρόεδρος:	Αναστασιάδης Στέλιος		
Αντιπρόεδροι:			
Εμπορίου:	Φωτιάδης Ιάκωβος		
Βιομηχανίας:	Δημοσθένους Δήμος		
Υψηλεσιών:	Λένας Μάριος		
Τουρισμού:	Κελενέσιος Άκης		
Οικονομικών:	Καλήτης Μαρίνος		
Επίτ. Γραμματέας:	Παναφιλήννου Παναγιώτης		
Γραμματέας/Διευθυντής:	Ηρακλέους Σωκράτης	Κατ' επιλογήν Μέλη:	Λατούρος Αντώνης Χαραλαμπίδης Αλέξης Χρυσοχού Δέσποινα
		Επίτιμοι Πρόεδροι:	Κωνσταντίνιδης Κώστας Μαυρομμάτης Μάνθος
		Επίτιμος Αντιπρόεδρος:	Λακούφης Νίκος
		Επίτιμο Μέλος:	Σεβέρης Δημοσθένης
		Παρακαθήμενος:	Καθλινίκου Αναστάσιος
		Πρόεδρος JCI Λευκωσίας	

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:

Γραμματέας/Διευθυντής: Ηρακλέους Σωκράτης

Αναληρωτής Γραμματέας: Αντωνιάδης Α. Ανδρέας

Λειτουργοί: Ζησιάδου Ματίνα
Χριστοφόρου Σωτήρης

Γραμματειακό Προσωπικό: Καραϊσκου Άννα
Χαραλάμπους Χρύσω

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

“

Τα έργα ανάπτυξης
στη Λευκωσία
πρέπει να
προχωρήσουν και
να αποπερατωθούν
μέσα στα δοσμένα
χρονοδιαγράμματα

Συνάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Επιχειρηματικού Οργανισμού Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών (BECC)

Το 2021 ήταν μια σημαντική χρονιά για την ανάπτυξη της Λευκωσίας καθώς πολλά έργα που είχαν μείνει στάσιμα λόγω της πανδημίας, κατάφεραν να προχωρήσουν και να αποπερατωθούν.

Τα έργα αυτά αλλάζουν την εικόνα της πόλης αλλά και διευκολύνουν την καθημερινότητα των πολιτών και των επισκεπτών της. Ωστόσο, υπάρχουν και κάποια έργα τα οποία παρουσιάζουν σημαντικές καθυστερήσεις και ολιγωρία ως προς την εκτέλεσή τους, γεγονός που οφείλουμε να επισημάνουμε.

Το ΕΒΕΛ τονίζει ότι πραγματική ανάπτυξη και πρόοδος για την πόλη, θα υπάρξει μόνο με πλήρη εκτέλεση των έργων εντός των χρονικών χρονοδιαγραμμάτων που τίθενται.

Το ΕΒΕΛ στην αντιπροεδρία του Επιχειρηματικού Οργανισμού Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών στο ΕΒΕΛ

Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκωσίας είναι πλήρες μέλος του Επιχειρηματικού Οργανισμού Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών (Business European Capital Cities – BECC).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού συνήλθε σε δυο συνεδρίες το 2021, τον Ιούλιο και Οκτώβριο.

Στις συνεδρίες συμμετείχε ο Διευθυντής του ΕΒΕΛ που είναι και Αντιπρόεδρος του BECC κ. Σωκράτης Ηρακλέους. Βασικό θέμα των συζητήσεων του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 που

επηρεάζουν άμεσα την επιχειρηματικότητα, την καθημερινότητα και την Οικονομία.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συζήτησαν το σχέδιο ανάκαμψης σε κάθε χώρα και τους κανονισμούς σχετικά με τις επιτρεπόμενες μετακινήσεις αλλά και τους περιορισμούς για τους ταξιδιώτες που αποφασίστηκαν από τις μεμονωμένες Κυβερνήσεις.

Με την ευκαιρία της Γενικής Συνέλευσης που πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη, διοργανώθηκε μια Σύνοδος παρουσία ειδικών προσκεκλημένων σχετικά με τα αποτελέσματα από τις συζητήσεις των G20 για τις υποδομές και την Ψηφιακή Οικονομία, καθώς και οι προτάσεις και συστάσεις από την Ειδική Ομάδα Χρηματοδότησης και Υποδομών B20 για την Αστική Ανάπλαση.

Πρωτιά στην Λευκωσία από το περιοδικό fDi Intelligence

Η Λευκωσία αναδείχθηκε για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά πρώτη σε θέματα Ανθρώπινου Κεφαλαίου στην κατηγορία των μικρών Ευρωπαϊκών πόλεων, σύμφωνα με την έρευνα που διεξήγαγε το fDi Intelligence των Financial Times.

Η Λευκωσία συγκαταλέγεται σταθερά τα τελευταία τέσσερα χρόνια στην έκδοση που αφορά τις Ευρωπαϊκές Πόλεις και Περιφέρειες του Μέλλοντος, στην οποία παρουσιάζονται οι πιο υποσχόμενοι επενδυτικοί προορισμοί στην Ευρώπη.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Στην ανάδειξη αυτή συνέβαλε το γεγονός της παρουσίας πέντε Πανεπιστημιακών ιδρυμάτων καθώς και άλλων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που φιλοξενούν πλήθος φοιτητών από την Κύπρο και το εξωτερικό. Παράλληλα, η ύπαρξη νοσοκομείων και κλινικών, ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων, κέντρων νεοφυών επιχειρήσεων, γραφείων πολυεθνικών αλλά και ημεδαπών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και η μεγάλη βιομηχανική υποδομή, είναι παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη για την διάκριση αυτή.

Για την ετοιμασία της έρευνας το fDi Intelligence Division των Financial Times μάζεψε στοιχεία για 553 τοποθεσίες/πόλεις κάτω από πέντε κατηγορίες: Οικονομική Προοπτική, Ανθρώπινο Κεφάλαιο, Ακρίβεια, Υποδομές, και Φιλικό Επιχειρηματικό Περιβάλλον.

Η σχετική έκθεση είναι διαθέσιμη στον σύνδεσμο: <https://www.fdiintelligence.com/content/rankings-and-awards/european-cities-and-regions-of-the-future-2022/2023-winners-80707>

Σημαντικά αναπτυξιακά έργα στη Λευκωσία

Σχέδιο Δράσης για Αναζωογόνηση της εντός των τειχών Λευκωσίας

Το Σχέδιο που έτυχε έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, έχει ως στόχο την παροχή κινήτρων για προσέλκυση μόνιμων κατοίκων και επιχειρήσεων στο ιστορικό κέντρο της Λευκωσίας. Τα κίνητρα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων,

Η Λευκωσία συγκαταλέγεται σταθερά τα τελευταία τέσσερα χρόνια στην έκδοση που αφορά τις Ευρωπαϊκές Πόλεις και Περιφέρειες του Μέλλοντος

Το εκτιμώμενο κόστος για την ανέγερση του νέου κυπριακού μουσείου αναμένεται να περάσει τα 120 εκατ. ευρώ

πολεοδομικά κίνητρα για την αρχιτεκτονική κληρονομιά και τις διατηρητέες οικοδομές, εισαγωγή ειδικών πολεοδομικών ρυθμίσεων, καθώς και σχέδια χορηγιών για την εντός των τειχών περιοχή της Λευκωσίας. Τα πιο πάνω κίνητρα θα ενισχύσουν την οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική ζωή της πρωτεύουσας, αναθερμαίνοντας συγχρόνως και το επενδυτικό ενδιαφέρον για την περιοχή.

Το ΕΒΕΛ εξέφρασε την ικανοποίησή του για τις κυβερνητικές εξαγγελίες, οι οποίες συνάδουν με τους πάγιους στόχους του Επιμελητηρίου για στήριξη και εκσυγχρονισμό του ιστορικού πυρήνα της Λευκωσίας.

Νέο Κυπριακό Μουσείο

Το νέο Κυπριακό Μουσείο μπαίνει σε τροχιά υλοποίησης μετά το κλείσιμο των προσφορών που υποβλήθηκαν, με την προσφορά να κατακυρώνεται στο τέλος του 2022. Το εκτιμώμενο κόστος αναμένεται ότι θα ξεπεράσει τα 120 εκατομμύρια ευρώ.

Οι κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να αποπερατωθούν εντός 42 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, ενώ μετά την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών προνοείται περίοδος 18 μηνών για την ολοκλήρωση των μουσειογραφικών εργασιών. Η συνολική διάρκεια για την παράδοση του έργου είναι 60 μήνες.

Το νέο Κυπριακό Μουσείο θα ανεγερθεί σε επιφάνεια 40.000 τ.μ. και θα κατασκευαστεί σε δύο φάσεις. Η πρώτη θα περιλαμβάνει τους μόνιμους και περιοδικούς εκθεσιακούς χώρους, εργαστήρια, αποθηκευτικούς χώρους για τις αρχαιότητες, γραφεία διοίκησης, εστιατόριο και καφετέρια, κατάστημα αναμνηστικών δώρων και διάφορους βοηθητικούς χώρους. Η δεύτερη φάση θα περιλαμβάνει Βιβλιοθήκη, Αίθουσα Διασκέψεων και τα γραφεία του Τμήματος Αρχαιοτήτων.

Ο περιμετρικός αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας θα συμβάλει στον περιορισμό του κυκλοφοριακού προβλήματος

Νέο νοσοκομείο στην Έγκωμη

Άλλη μία σημαντική ανάπτυξη η οποία αναμένεται να δημιουργήσει νέα δεδομένα στον τομέα παροχής ιατρικών υπηρεσιών στην Λευκωσία, είναι το νέο νοσοκομείο που θα ανεγερθεί στην Έγκωμη.

Το μεγαλύτερο ιδιωτικό νοσοκομείο στην Κύπρο, το οποίο θα περιλαμβάνει και το πιο άρτια εξοπλισμένο Κέντρο Αποκατάστασης του νησιού, θα ανεγερθεί δυτικά της Διεθνούς Κρατικής Έκθεσης. Οι εργασίες κατασκευής θα αρχίσουν τον Ιανουάριο του 2023, ενώ το άνοιγμά του προγραμματίζεται για το 2025.

Το έργο έχει σχεδιαστεί με τις υψηλότερες τεχνικές προδιαγραφές, ενώ θα εξοπλιστεί και θα λειτουργεί με βάση τα πιο σύγχρονα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Παράλληλα, το κέντρο αποκατάστασης θα διαθέτει ένα από τα πληρέστερα και πιο σύγχρονα τμήματα Ρομποτικής Αποκατάστασης, καλύπτοντας την έλλειψη ανάλογης μονάδας στην Κύπρο.

Ιατρική Σχολή

Στην τελική ευθεία για την έναρξη των εργασιών ανέγερσης των νέων κτηριακών εγκαταστάσεων της Ιατρικής Σχολής και Επιστημών Υγείας «Νίκος Κ. Σιακόλας» στην Πανεπιστημιούπολη, βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το νέο κτήριο το οποίο θα στεγάσει την Ιατρική Σχολή, θα έχει συνολικό μικτό εμβαδόν της τάξης των 8.500 τετραγωνικών μέτρων. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το 2025.

Οδικά έργα

• Περιμετρικός αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας

Το σημαντικό έργο του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας συνεχίζει με εντατικούς ρυθμούς. Το έργο που αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2023, θα συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην επίλυση του κυκλοφοριακού προβλήματος της πρωτεύουσας.

Η πρώτη φάση του έργου που ανέρχεται στα 60 εκατομμύρια ευρώ, αφορά το τμήμα από την συμβολή του με τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού, παρά την Βιομηχανική περιοχή Ιδαλίου μέχρι την συμβολή του με την Λεωφόρο Στροβόλου/Τσερίου, παρά τη Βιοτεχνική Ζώνη Λακατάμειας.

• Αυτοκινητόδρομος Αστρομερίτη – Ευρύχου

Το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προχώρησε στην προκήρυξη του διαγωνισμού για την κατασκευή του υπεραστικού αυτοκινητοδρόμου Αστρομερίτη – Ευρύχου.

Το έργο αφορά την κατασκευή υπεραστικού αυτοκινητόδρομου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας, μήκους περίπου 11 χιλιομέτρων. Η εκτίμηση κόστους του έργου ανέρχεται στα 89.250.000 εκατομμύρια ευρώ.

• Αστικοί λεωφόροι στη Λευκωσία

Η Περιβαλλοντική Αρχή ενέκρινε ακόμα ένα έργο ουσιαστικής σημασίας για την Λευκωσία το οποίο αναμένεται να συμβάλει στην ουσιαστική άμβλυνση του κυκλοφοριακού χάους

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

στην είσοδο της Λευκωσίας.

Το έργο αφορά στην κατασκευή αστικών λεωφόρων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο δίκτυο των Δρόμων Πρωταρχικής Σημασίας (ΔΠΣ) του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας και του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Κινητικότητας Λευκωσίας.

Το έργο διαχωρίζεται σε τέσσερα βασικά τμήματα ως ακολούθως:

ΤΜΗΜΑ Α: Λεωφόρος Αργυρουπόλεως (από τη συμβολή της με τη Λεωφόρο Τσερίου, μέχρι την προέκταση της Λεωφόρου Βικέλα).

ΤΜΗΜΑ Β: Λεωφόρος Ιπποκράτους (από τη συμβολή της με τη Λεωφόρο Ορφέως, μέχρι τη Λεωφόρο Τσερίου).

ΤΜΗΜΑ Γ: Νότια επέκταση Λεωφόρου Τσερίου (από τη Λεωφόρο Σπ. Κυπριανού μέχρι τη Λεωφόρο Αργυρουπόλεως).

ΤΜΗΜΑ Δ: Νότια επέκταση Λεωφόρου Τσερίου (από τη Λεωφόρο Αργυρουπόλεως μέχρι τον Περιμετρικό Αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας).

Εκτιμάται ότι ο πρώτος χρόνος λειτουργίας του θα είναι το 2023. Σε συνδυασμό με τον περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας, το έργο αναμένεται να συμβάλει στην διευκόλυνση της διακίνησης μεταξύ των νότιων και των βόρειων περιοχών στα δυτικά της πόλης.

Ανάπλαση Πλατείας Ελευθερίας

Το έργο της Πλατείας Ελευθερίας αποτελεί αδιαμφισβήτητο ένα από τα σημαντικότερα έργα που έγιναν ποτέ στην Λευκωσία. Το έργο που φέρει την υπογραφή του αρχιτεκτονικού γραφείου της Zaha Hadid εγκαινιάστηκε στις 10 Δεκεμβρίου του 2021 και αποτελεί ήδη σημείο αναφοράς όχι μόνο για την Λευκωσία αλλά και για ολόκληρη την Κύπρο.

Για την ανάπλαση της Πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου έγιναν ενέργειες για την κατασκευή γέφυρας-πλατείας, την τοπιοτέχνηση της Τάφρου, διορθωτικές εργασίες στα Ενετικά Τείχη, εγκαταστάσεις ανελκυστήρων και εργασίες φωτισμού, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εξοπλισμού (street furniture), αλλά και κατασκευή καταστημάτων και χώρων υγιεινής.

Το Έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, την Κυπριακή Δημοκρατία και το Δήμο Λευκωσίας.

Ανάπλαση Παλιού ΓΣΠ

Την Τετάρτη 10 Νοεμβρίου 2021 άρχισαν οι εργασίες ανάπλασης του χώρου του παλιού ΓΣΠ. Το έργο περιλαμβάνει τη δημιουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης χωρητικότητας

Η Πλατεία Ελευθερίας αποτελεί σημείο αναφοράς για την πρωτεύουσα

Η ανάπλαση του παλιού ΓΣΠ θα προσδώσει νέα εικόνα στο κέντρο της Λευκωσίας

500 αυτοκινήτων. Θα δημιουργηθεί επίσης αστική πλατεία, χώροι πρασίνου και χώροι αναψυχής. Το έργο της ανάπλασης του παλιού ΓΣΠ διασυνδέεται με τα άλλα μεγάλα αναπτυξιακά έργα που έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε τροχιά υλοποίησης.

Ανάπλαση Εμπορικού Τριγώνου (Μακαρίου – Στασικράτους – Ευαγόρου)

Ακόμα ένα σημαντικό έργο το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη είναι αυτό της ανάπλασης του Εμπορικού Τριγώνου της πρωτεύουσας. Έχοντας ως επίκεντρο την Λεωφόρο Μακαρίου, στόχος είναι το Εμπορικό Τρίγωνο της Λευκωσίας να καταστεί πόλος έλξης για επιχειρήσεις που θα αναζωογονήσουν το κέντρο της πόλης.

Ήδη, έχει αποπερατωθεί η πρώτη κατασκευαστική φάση (οδοί Στασικράτους – Ζήνας Κάνθερ – Θεοφάνη Θεοδότου & Μνασιάδου), ενώ προχωρά με ικανοποιητικούς ρυθμούς η δεύτερη κατασκευαστική φάση (Λεωφόρος Μακαρίου Γ', οδοί Αναστασίου Λεβέντη και Αρνάλδας, τμήματα των οδών Στασάνδρου, και Αφροδίτης και τις οδούς Αγίας Ελένης, Γρηγορίου Ξενοπούλου, Μπουμπουλίνας, Ήρας και Άννης Κομνηνής). Η τελευταία κατασκευαστική φάση περιλαμβάνει την Λεωφόρο Ευαγόρου από την Πλατεία Ελευθερίας μέχρι το παλιό ΓΣΠ, και θα υλοποιηθεί κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

Οι Φάσεις Α & Β συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Κρατικό Προϋπολογισμό και τον Δήμο Λευκωσίας στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014 -2020.

Δημιουργία Φοιτητικών Εστιών

Σημαντικό βήμα για την αναβάθμιση του ιστορικού κέντρου είναι και η ανακοίνωση για δημιουργία φοιτητικών εστιών στην Λευκωσία, στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Αναζωογόνηση της εντός των τειχών πόλης. Όπως προβλέπει το Σχέδιο, θα παρέχονται κρατικές χορηγίες σε ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας και ενοικιαστές κτηρίων (κατόπιν ενυπόγραφης συγκατάθεσης των ιδιοκτητών) στην εντός των τειχών Λευκωσία, για ανακαίνιση των υποστατικών ή ανέγερση νέων κτηρίων, με σκοπό την δημιουργία φοιτητικών εστιών/ φοιτητικών δωματίων.

Η ποιοτική αυτή αναβάθμιση της Λευκωσίας είναι βέβαιο ότι θα δημιουργήσει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για εκσυγχρονισμό της πρωτεύουσας, συμπληρώνοντας τα ήδη υφιστάμενα αναπτυξιακά έργα που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια.

Πεποίθηση του ΕΒΕΛ είναι ότι οι ενέργειες αυτές θα συνδράμουν με καταλυτικό τρόπο στην αναζωογόνηση της Λευκωσίας και στην καθιέρωσή της ως πόλης που επενδύει στην εκπαίδευση, την έρευνα, την καινοτομία και το επιχειρείν.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Πύργοι στη Λευκωσία

- Στη Λεωφόρο Σπύρου Κυπριανού, απέναντι από τα πρώην κεντρικά γραφεία της ΑΗΚ, αναγέρθηκαν τα κεντρικά γραφεία της Eurobank Κύπρου. Το 16ώροφο κτήριο που βρίσκεται στο κέντρο της Λευκωσίας, θα διαθέτει δύο υπόγεια και θα στεγάσει τα κεντρικά γραφεία της Eurobank Κύπρου.
- Δίπλα ακριβώς από τα κεντρικά γραφεία της Eurobank Κύπρου θα βρίσκεται το νέο state-of-the-art επιχειρηματικό κέντρο της Λευκωσίας. Το 17 όροφο Metropolitan το οποίο θα ανεγερθεί στη Λεωφόρο Σπύρου Κυπριανού, θα αποτελείται από τρεις υπόγειους χώρους στάθμευσης, ισόγειο lobby, μεσοπάτωμα, και δεκατρείς ορόφους για γραφεία.
- Ένας πύργος 29 ορόφων και 37.800 τ.μ., σχέδιο του διεθνούς φήμης βρετανικού αρχιτεκτονικού γραφείου Atkins, αναμένεται να κατασκευαστεί επί της Λεωφόρου Σπύρου Κυπριανού. Το κόστος κατασκευής υπολογίζεται στα 60 εκατομμύρια ευρώ. Η ανάπτυξη θα περιλαμβάνει γραφεία, πολυτελή διαμερίσματα, καθώς και μια σειρά από καταστήματα και χώρους εστίασης.
- Το κτήριο γραφείων Asteroid βρίσκεται επί της Λεωφόρου

Λεμεσού απέναντι από το ΓΕΕΦ και το Αρχηγείο Αστυνομίας. Το κτήριο θα αποτελείται από 2 υπόγεια με 134 χώρους στάθμευσης, ισόγειο, μεσοπάτωμα και 14 ορόφους, συνολικού εμβαδού 10.000 τ.μ.

- Παράλληλα θα ανεγερθούν τέσσερις κρατικοί πύργοι στο κέντρο της Λευκωσίας, συνολικού κόστους 110 εκατομμυρίων ευρώ. Το ένα εκ των τεσσάρων κτηρίων θα ανεγερθεί πλησίον του Προεδρικού Μεγάρου και θα στεγάσει την Νομική Υπηρεσία, ενώ οι άλλοι τρεις πύργοι θα κατασκευαστούν στον χώρο της Αρχιγραμματείας για να στεγάσουν το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης.

Νέες Ξενοδοχειακές μονάδες:

Οι νέες ξενοδοχειακές αναπτύξεις που δρομολογούνται ή έχουν ολοκληρωθεί, αναμένεται να ενισχύσουν σημαντικά την εικόνα της πρωτεύουσας στον τομέα του τουρισμού. Πρόκειται για τις πιο κάτω αναπτύξεις:

- Madama Boutique Hotel: Πρόκειται για αναπαλαιωμένο σπίτι το οποίο βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Λευκωσίας. Το ξενοδοχείο ξεκίνησε την λειτουργία του τον Ιού-

Οι αναπτύξεις στο κέντρο της Λευκωσίας συμβάλλουν στην προώθηση της ως επιχειρηματικό κέντρο

Τα νέα ξενοδοχεία που ανεγείρονται στη
Λευκωσία θα βοηθήσουν στην προσέλευση ξένων
επισκεπτών

νιο του 2022 και διαθέτει έξι πολυτελείς σουίτες.

- Nyx Hotel Nicosia: Το ξενοδοχείο αναμένεται να κατασκευαστεί στην θέση του κτηρίου της πρώην Λαϊκής στην λεωφόρο Μακαρίου, με τις εργασίες του να ξεκινούν εντός του 2022. Το 14 όροφο ξενοδοχείο θα είναι δυναμικότητας 198 δωματίων και δύο υπογείων.
- Radisson Blu Hotel Nicosia: Το νέο ξενοδοχείο θα διαθέτει 150 απλά δωμάτια και 30 σουίτες, δύο εστιατόρια και μπαρ. Το ξενοδοχείο θα ανεγερθεί στη λεωφόρο Σαλαμίνο (γωνία με Λάρνακος) πολύ κοντά στα ενετικά τείχη της πόλης.

Μεταστέγαση ΑΞΙΚ

Την απογοήτευσή του για την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων, και ιδιαίτερα της στάσης των Βουλευτών της Επαρχίας Λευκωσίας, για την ένταξη του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου (ΑΞΙΚ) στο ΤΕΠΑΚ και τη μεταφορά του στην Πάφο, εξέφρασε το ΕΒΕΛ. Η απόφαση λήφθηκε χωρίς να διενεργηθεί οποιαδήποτε μελέτη ή διαβούλευση με τον επιχειρηματικό κόσμο και παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μια ιστορική τριτοβάθμια επαγγελματική σχολή που δημιουργήθηκε με επένδυση των Ηνωμένων Εθνών από το 1969.

Το ΕΒΕΛ τονίζει ότι αυτού του είδους οι αποφάσεις υπονομεύουν την ανάπτυξη της Λευκωσίας και της στερούν συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία θα μπορούσαν να αποβούν προς όφελος της οικονομίας της αλλά και των κατοίκων της.

“

Η απόφαση για το ΑΞΙΚ
υπονομεύει την ανάπτυξη της
Λευκωσίας

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

“

Η Λευκωσία
αναδείχθηκε ως
ένας από τους
κορυφαίους
προορισμούς
για το 2022

Σημαντικές διακρίσεις πέτυχε η Λευκωσία

Τόσο το 2021 όσο και το 2022 δοκίμασε για άλλη μία φορά τις αντοχές του κυπριακού τουρισμού. Μετά την πανδημία του κορονοϊού, ο πόλεμος στην Ουκρανία, έφερε ακόμα ένα πλήγμα αλλά και απώλειες τόσο από την ρωσική όσο και από την ουκρανική αγορά. Ωστόσο οι ενέργειες του Υφυπουργείου Τουρισμού για εξεύρεση νέων αγορών, μετρίασαν τις απώλειες σε ποσοστό 20-25%.

Ειδικότερα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2021, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 1.936.931 σε σύγκριση με 631.609 την αντίστοιχη περίοδο του 2020, σημειώνοντας αύξηση 206,7%. Οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξαν η κυριότερη πηγή τουρισμού για τον Δεκέμβριο 2021, αφού αποτέλεσαν το 19,8% (19.199) των συνολικών αφίξεων, οι αφίξεις από την Ελλάδα το 12,8% (12.420), οι αφίξεις από τη Ρωσία το 9,5% (9.234), οι αφίξεις από την Πολωνία το 7,2% (6.989), οι αφίξεις από τη Γερμανία το 6,8% (6.618) και οι αφίξεις από την Ουκρανία το 6,4% (6.169).

Για την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2022, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 1.676.039 σε σύγκριση με 638.292 την αντίστοιχη περίοδο του 2021, με 320.589 την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2020, καθώς και με 2.181.994 αφίξεις κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2019.

LONELY PLANET: Η Λευκωσία ανάμεσα στους κορυφαίους προορισμούς για το 2022

Σημαντική διάκριση πέτυχε η Λευκωσία καθώς το έγκυρο

ταξιδιωτικό περιοδικό Lonely Planet την ανέδειξε ως μία εκ των κορυφαίων προορισμών για το 2022. Η Λευκωσία βρίσκεται ανάμεσα στις καλύτερες πόλεις για να επισκεφθεί ένας ταξιδιώτης, σύμφωνα με την έκδοση του Lonely Planet "Best in Travel 2022".

Η «πιο λαμπρή πρωτεύουσα της Ευρώπης», είναι μία πολυπολιτισμική πόλη με πλούσια ιστορία και πολιτιστική κληρονομιά. Η συνύπαρξη διαφορετικών κουλтурών και η επένδυση στην ανάπτυξη πολιτιστικών δράσεων, είναι στοιχεία που αναδεικνύουν την μοναδικότητα της πόλης. Για αυτό δεν είναι τυχαίο που η Λευκωσία βραβεύτηκε στην κατηγορία «Κοινότητα». Όπως αναφέρει το περιοδικό, για την συγκεκριμένη κατηγορία διακρίθηκαν οι πόλεις που εμπλέκουν τις τοπικές κοινότητες στην πρώτη γραμμή των τουριστικών πρωτοβουλιών τους.

Η καλή πρακτική που έβαλε την Λευκωσία στην λίστα του Lonely Planet με τους κορυφαίους προορισμούς, είναι το πρόγραμμα "United by Sound" που υλοποιήθηκε από το Σπίτι της Συνεργασίας. Πρόκειται για ένα ξεχωριστό κοινωνικό - πολιτισμικό κέντρο στην καρδιά της Λευκωσίας, που αποτελεί ένα ζωντανό παράδειγμα συνεργασίας μεταξύ των κοινοτήτων. Το έργο του "United by Sound" συνέδεσε τις κοινότητες της Κύπρου και ενθάρρυνε τον διάλογο μέσω της μουσικής, με την διαδικτυακή συμμετοχή 40 μουσικών από όλη την Κύπρο για τη δημιουργία του τραγουδιού "Time is Ripe".

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Λευκωσία: Διακρίθηκε ως Creative Friendly Destination

Το Creative Tourism Network απέδωσε στην Λευκωσία τον τίτλο του «Creative Friendly Destination». Η σχετική απονομή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο διάσκεψης Τύπου, από την Caroline Couret, Διευθύντρια του Creative Tourism Network προς τον Πρόεδρο της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής (ΕΤΑΠ) Περιφέρειας Λευκωσίας, Θεόδωρο Κρίγγου. Η Λευκωσία είναι μια πόλη πλούσια σε ιστορία και πολιτισμό που συνδυάζει το ιστορικό παρελθόν της με τις ανέσεις μιας σύγχρονης πόλης. Η πρωτεύουσα έχει καθιερωθεί ως η πολιτιστική και οικονομική πρωτεύουσα του νησιού και βασικό διεθνές επιχειρηματικό κέντρο. Παράλληλα, αποτελεί κέντρο δημιουργικών επιχειρήσεων, μουσείων, γκαλερί καθώς και χώρων καλλιτεχνών, τα οποία την καθιστούν πολιτιστικό και δημιουργικό προορισμό. Στη δημοσιογραφική διάσκεψη παρουσιάστηκαν οι ενέργειες της ΕΤΑΠ Λευκωσίας για την ανάπτυξη του δημιουργικού τουρισμού, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Cult CreaTE, καθώς η νέα καμπάνια της ΕΤΑΠ Λευκωσίας με τον τίτλο 'Ngage', που αφορά στην προώθηση των πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων της πόλης.

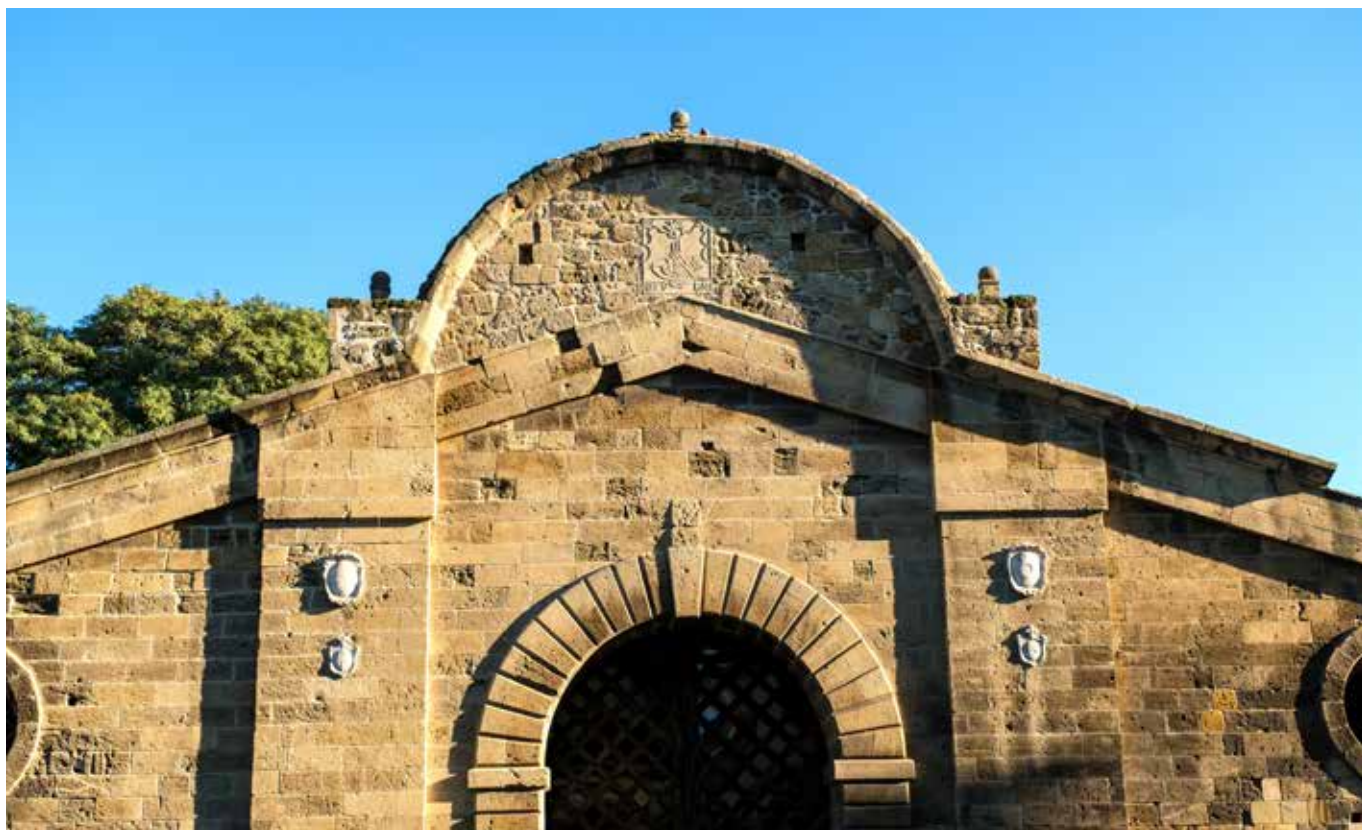
Εικονική περιδιάβαση στο αεροδρόμιο της Λευκωσίας

Τη δυνατότητα μιας εικονικής περιδιάβασης στο αεροδρόμιο Λευκωσίας προσφέρει η διαδικτυακή πλατφόρμα του ερευνητικού προγράμματος «NIC» του Ινστιτούτου Κύπρου.

Το καλοκαίρι του 2021, ομάδα ερευνητών του Ινστιτούτου Κύπρου, ολοκλήρωσε την πλήρη ψηφιοποίηση του Διεθνούς Αεροδρομίου Λευκωσίας, το οποίο σήμερα βρίσκεται στην νεκρή ζώνη, και δεν είναι προσβάσιμο για το κοινό.

Μέσω της πλατφόρμας ο χρήστης μπορεί να εξερευνήσει το αεροδρόμιο Λευκωσίας, περπατώντας σε όλους τους χώρους του, συμπεριλαμβανομένων γραφείων, καταστημάτων, δημόσιων και απαγορευμένων χώρων, αναβιώνοντας ξανά ένα σημαντικό κομμάτι της κυπριακής ιστορίας.

Η πλατφόρμα «NIC» προσφέρει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να περιηγηθούν εικονικά σε όλες τις προσβάσιμες περιοχές του κύριου τερματικού σταθμού, τον πύργο ελέγχου, το υπόστεγο και τα τρία αεροπλάνα που παραμένουν καθηλωμένα στις εγκαταστάσεις του αεροδρομίου Λευκωσίας. Επιπλέον διαθέτει μια συλλογή ιστορικών εικόνων και βίντεο, μεταφέροντας τους επισκέπτες πίσω στο χρόνο, όταν το αεροδρόμιο βρισκόταν σε πλήρη λειτουργία.

Η Λευκωσία διακρίθηκε ως «Creative Friendly Destination»

ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

“

Παρά την κρίση
ο όγκος και
η αξία του θιανικού
εμπορίου αυξήθηκε

ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Εισαγωγές / Εξαγωγές

Παρά τα διάφορα προβλήματα που παρατηρήθηκαν και που επηρέασαν άμεσα τις Επιχειρήσεις, ο τομέας του Εμπορίου κατά τον επισκόπηση χρόνο παρουσίασε αύξηση, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας το 2021.

Τον Ιανουάριο – Δεκέμβριο 2021 οι συνολικές εισαγωγές αγαθών (από Κράτη Μέλη της ΕΕ και από τρίτες χώρες) ήταν €8.531,2 εκ. σε σύγκριση με €7.642,1 εκ. κατά την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο σημειώνοντας αύξηση 11,6%. Οι συνολικές εξαγωγές αγαθών (σε Κράτη Μέλη της ΕΕ και σε τρίτες χώρες) το 2021 ήταν €3.286,7 εκ. σε σύγκριση με €2.746, 6 εκ. για την ίδια περίοδο του 2020, σημειώνοντας αύξηση 19,7%. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου ήταν €5.244,5 εκ. για το 2021 σε σύγκριση με €4.895,5 εκ. το 2020. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν η κύρια πηγή προμήθειας αγαθών προς την Κύπρο με μερίδιο €5.519,6 εκ. επί των συνολικών εισαγωγών (64%) ενώ οι εισαγωγές από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες ήταν €659 εκ. κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2021. Οι εισαγωγές από τις υπόλοιπες χώρες ήταν €2.352,6 εκ.

Οι εξαγωγές προς την Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθαν σε €874,8 εκ., ενώ οι εξαγωγές προς τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες ήταν €411,4 εκ. το 2021. Οι εξαγωγές προς τις υπόλοιπες χώρες ήταν €2.000,5 εκ.

Λιανικό εμπόριο

Σε ό,τι αφορά το λιανικό εμπόριο και παρά το ότι η Κυπριακή Οικονομία βρέθηκε να περνά μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις στην Ιστορία της, το 2021 ο όγκος και η αξία του κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο αυξήθηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2021, ο δείκτης αξίας υπολογίζεται ότι σημείωσε αύξηση 9.1% και ο δείκτης όγκου αύξησης 6.6% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2020.

Τον Δεκέμβριο του 2021 ο δείκτης αξίας κύκλου εργασιών λιανικού εμπορίου, αυξήθηκε κατά το 6.6% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020.

Κατά τον ίδιο μήνα ο δείκτης όγκου κύκλων εργασιών λιανικού εμπορίου αυξήθηκε κατά 1.2% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Προβλήματα εμπορίου

Τα συσσωρευμένα προβλήματα που επέφερε η πανδημία Covid-19 και ο Πόλεμος στην Ουκρανία, επηρέασαν ουσιαστικά όλες τις εταιρείες μέλη του ΕΒΕΛ στον τομέα του Εμπορίου.

Η Επιτροπή Εμπορίου του ΕΒΕ Λευκωσίας της οποίας ηγείται ο Αντιπρόεδρος Εμπορίου κ. Ιάκωβος Φωτιάδης και η Μόνιμη Επιτροπή Εμπορίου του ΚΕΒΕ στην οποία συμμετέχει το ΕΒΕ Λευκωσίας, εξέτασε και προώθησε θέματα που σχετίζονται με τις στρεβλώσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα όπως τις τιμές, τις ναυλώσεις και τις αυξήσεις στις τιμές των εμπορευμάτων. Επίσης, επελήφθη και συζήτηση το σύστημα εγγυοδοσίας (DRS) που παρουσίασε το Τμήμα Περιβάλλοντος και είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Εμπορικές Επιχειρήσεις. Το ΕΒΕ Λευκωσίας διαφωνεί για τις μέχρι τώρα προκαταρκτικές πρόνοιες του σχεδίου αφού ο κανονισμός επηρεάζει πάρα πολλές επιχειρήσεις.

Την Επιτροπή απασχόλησε επίσης το θέμα των διευκολύνσεων που πρέπει να γίνονται προς τις εταιρείες για εξαγωγές, όπως επίσης και το θέμα της διαχείρισης και των χρεώσεων που αφορούν το Λιμάνι Λεμεσού σε σχέση με την εξυπηρέτηση που προσφέρεται, τις συστηματικές καθυστερήσεις εμπορευματοκιβωτίων από Πειραιά, αλλά και τις ελλείψεις στην αγορά λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Πρόσθετα εξετάστηκαν θέματα που απασχολούν τον τομέα όπως:

- Ο καθορισμός του Ενιαίου Εθνικού Κατώτατου Μισθού.
- Οι σοβαρές ελλείψεις προσωπικού.
- Η αξιοποίηση πολιτικών προσφύγων αιτητών ασύλου και φοιτητών και η ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό.
- Οι αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων και ηλεκτρισμού.
- Οι αυξήσεις στα καύσιμα και τα εταιρικά σχέδια για αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων.
- Τα αυξημένα μεταφορικά έξοδα και τις δυσκολίες στην ναύλωση εμπορευματοκιβωτίων.
- Η παροχή διευκολύνσεων στις εξαγωγικές εταιρείες.
- Οι σχέσεις με τις τράπεζες, η οικονομική ρευστότητα και ο δανεισμός των επιχειρήσεων.
- Η άνιση μεταχείριση και ο αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ εισαγωγέων που δεν ελέγχονται ισόνομα από τις αρμόδιες Κρατικές Υπηρεσίες.
- Η αυστηρή εφαρμογή των κανονισμών σε ό,τι αφορά την διατήρηση – φύλαξη των προϊόντων σε συγκεκριμένα υποστατικά και την μεταφορά των προϊόντων σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς κ.α.

Το ΕΒΕ Λευκωσίας σε συνεργασία με το ΚΕΒΕ, υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις στα αρμόδια Υπουργεία και Αρχές.

Βραβείο εξαγωγών

Ο Θεσμός του βραβείου Εξαγωγών Προϊόντων και Υπηρεσιών που ξεκίνησε πριν 40 χρόνια συνδιοργανώνεται από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και το

Το ΕΒΕΛ πιστεύει στην εξωστρέφεια της
οικονομίας μας και στην αύξηση των
εξαγωγών μας

Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο.

Η τελετή για την 40η απονομή των βραβείων που αφορούσε το έτος 2020, πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο τον Νοέμβριο του 2022 και τα βραβεία απένευσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Οι εταιρείες που βραβεύθηκαν κατά κατηγορία είναι:

Α. Βραβεία για τα Βιομηχανικά Προϊόντα

- Το βραβείο για μικρές βιομηχανικές μονάδες, με προσωπικό κάτω των 50 ατόμων, απονεμήθηκε στην εταιρεία Lisko Foodstuff Ltd.
- Το βραβείο για βιομηχανικές μονάδες με προσωπικό άνω των 50 ατόμων, απονεμήθηκε στην εταιρεία Remedica Ltd.

Β. Βραβείο για τις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

- Απονεμήθηκε στην εταιρεία Cedar Rose International Services Ltd.

Γ. Βραβείο Θαλάσσιων Μεταφορών και Εμπορικής Ναυτιλίας

- Απονεμήθηκε στην εταιρεία MSC Shipmanagement Ltd.

Δ. Βραβείο Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορική και Πληροφόρησης

- Απονεμήθηκε στην εταιρεία Aeon Payment Technologies Ltd.

Ε. Γενικό Βραβείο Υπηρεσιών

- Απονεμήθηκε στην εταιρεία NIPD Genetics Public Co Ltd.
- Στα φετινά βραβεία απονεμήθηκε επίσης ειδική τιμητική διάκριση στην Hermes Airports, σε ένδειξη αναγνώρισης και εκτίμησης της προσφοράς της στον τουριστικό τομέα της Κύπρου.

Μέσα από το Βραβείο Εξαγωγών δημιουργούμε κίνητρα για τους επιχειρηματίες μας

ΤΟΜΕΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

“

Θετικά εξελίσσεται
ο κύκλος εργασιών
της βιομηχανίας
μας, παρά
την πανδημία και
τον πόλεμο
στην Ουκρανία

Ανοδικά κινούνται οι δείκτες της βιομηχανίας ενισχύοντας την ανάπτυξη της οικονομίας μας

Εισαγωγή

Η ταλαιπωρία από την πανδημία του COVID-19 συνεχίστηκε και το 2022 με όλες τις αρνητικές συνέπειες και απώλειες σε ανθρώπινες ζωές ασκώντας πίεση τόσο στη ζήτηση όσο και στην παραγωγή αλλά και στα έσοδα των επιχειρήσεων.

Με την εισαγωγή των εμβολιαστικών προγραμμάτων το 2021 και με την καλύτερη κατανόηση και αντιμετώπιση της πανδημίας, άρχισε σιγά αλλά σταθερά να επανέρχεται η ζωή σε κάποια κανονικότητα, όπως και οι οικονομίες, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έχει ξεπεραστεί η πανδημία.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία από την εισβολή Ρωσικών στρατευμάτων, προκάλεσε νέα αναστάτωση στην παγκόσμια οικονομία, με απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, μεταναστευτικές ροές, ελλείψεις σε προϊόντα όπως καύσιμα (φυσικό αέριο και πετρέλαιο) και τρόφιμα (σιτηρά).

Παρά τους σχετικά ήπιους ρυθμούς ανάπτυξης, εν τούτοις παρατηρείται μεγάλη αύξηση του πληθωρισμού, που είναι εισαγόμενος λόγω εξωγενών παραγόντων όπως είναι ο πόλεμος, με όλες τις αρνητικές συνέπειες όπως ψηλό κόστος διαβίωσης, ψηλότερο κόστος παραγωγής, ψηλότερα επιτόκια κλπ.

Η Βιομηχανία στην Κύπρο

Αναντίλεκτα, τόσο ο πόλεμος στην Ουκρανία, αλλά και η συνέχιση της επιδημίας του COVID-19 είχαν αρνητικό αντίκτυπο σε πάρα πολλούς τομείς της βιομηχανίας. Πα-

ρόλα αυτά ο Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής το 2022, είναι σαφώς βελτιωμένος σε σχέση με το 2021.

Κατά τον μήνα Αύγουστο 2022, ο Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία έφθασε στις 161,4 μονάδες (βάση 2015=100), σημειώνοντας αύξηση 12,7% σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2021. Για την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2022, ο δείκτης παρουσίασε αύξηση 19,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Πηγή: <https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics>.

Στον τομέα της μεταποίησης, τον Απρίλιο 2022 ο δείκτης έφθασε τις 164,8 μονάδες, σημειώνοντας αύξηση 6,7% σε

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

σύγκριση με τον Απρίλιο του 2021. Άνοδος σημειώθηκε επίσης στον τομέα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος κατά 58,4% και στον τομέα παροχής νερού και ανάκτησης υλικών κατά 23% ενώ ο τομέας μεταλλείων και λατομείων σημείωσε μείωση κατά 7,9% σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2021.

Επιτροπή Βιομηχανίας ΕΒΕ Λευκωσίας

Η Επιτροπή Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας συνεδρίασε στις 25/10/2021, 08/03/2022 και 21/06/2022.

Αναμφίβολα η απαγόρευση μετακίνησης και κυκλοφορίας καθώς και η αναστολή εργασιών όπως και τα υπόλοιπα περιοριστικά μέτρα για την πανδημία δεν βοήθησαν στην πραγματοποίηση συναντήσεων με φυσική παρουσία, ως εκ τούτου έγιναν και αρκετές τηλεδιασκέψεις. Πρόσθετα έγιναν επισκέψεις σε διάφορα Υπουργεία, κρατικές υπηρεσίες, βιομηχανικές περιοχές και ζώνες καθώς και σε επιχειρήσεις.

Τέλος, ο Αναπληρωτής Γραμματέας κος Αντρέας Α. Αντωνιάδης συμμετείχε σε αρκετές συνεδρίες της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Υποεπιτροπή Βιομηχανίας Νέων

Η Επιτροπή Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας προώθησε μια

νέα πρωτοβουλία για τη δημιουργία “Υποεπιτροπής Βιομηχανίας Νέων”. Η ομάδα αυτή θα λειτουργεί σαν Υποεπιτροπή αλλά θα συμμετάσχει και στις συνεδρίες της Μόνιμης Επιτροπής Βιομηχανίας του ΕΒΕΛ με στόχο να έρθει το Επιμελητήριο Λευκωσίας πιο κοντά στη νέα γενιά και να ακουστούν νέες ιδέες και προσεγγίσεις.

Την Υποεπιτροπή Νέων απαρτίζουν:

- Αλέξανδρος Αγκαστινιώτης
- Ανδρέας Γεωργαλλής
- Ηρώ Δημοσθένους
- Μαρία Ζορπά
- Γιάννης Κρεμμός
- Μαρία Αντωνίου Λατούρου
- Στέλλα Παπαφίλιππου Μαυρομμάτη
- Πέτρος Μιτσίδης
- Χλόη Φωτιάδη

Συμμετοχή του ΕΒΕ Λευκωσίας στη Μόνιμη Επιτροπή Βιομηχανίας του ΚΕΒΕ

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε στη συνεδρία της Μόνιμης Επιτροπής Βιομηχανίας του ΚΕΒΕ διαδικτυακά στις 05/01/2022.

Συνάντηση της Επιτροπής Βιομηχανίας με τον Αναπληρωτή Διευθυντή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε στην συνεδρία με τον Αντιπρόεδρο Βιομηχανίας κ. Δήμο Δημοσθένους και το Διευθυντή Βιομηχανίας κ. Ανδρέα Αντωνιάδη.

Αναθεώρηση της Βιομηχανικής Στρατηγικής 2020 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Βιομηχανία αποτελεί την ραχοκοκαλιά της Ευρωπαϊκής Οικονομίας. Το πλεονέκτημα της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε προϊόντα και υπηρεσίες ψηλής προστιθέμενης αξίας μεταφράζεται σε περισσότερο από το 20% της συνολικής προστιθέμενης αξίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τη Βιομηχανία να προσφέρει άμεσα 35 εκατομμύρια θέσεις εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με έκθεσή της στους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς τον Μάιο 2021, εξέδωσε μια Αναθεωρημένη Βιομηχανική Στρατηγική με στόχο να περιλάβει τις συνθήκες που προκάλεσε η πανδημία, διασφαλίζοντας ότι η Βιομηχανία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει την πορεία της για μεταμόρφωση σε μια πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική οικονομία (Βρυξέλλες 5.5.2021) (com (2021) 350 final).

Στην έκθεση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει ότι η κρίση από τον κορονοϊό ανέδειξε ότι προκύπτουν περιορισμοί στην μετακίνηση προϊόντων/υπηρεσιών, διαταράξεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες για βασικά προϊόντα και αναταραχή στη ζήτηση. Για να ανταποκριθεί στα πιο πάνω θέματα, η αναθεωρημένη στρατηγική προτείνει την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς και την επιτάχυνση της μετάβασης στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Παρόλα αυτά και δεδομένου από τον Φεβρουάριο 2022 έχει αρχίσει η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία με ένα πολύμηνο πόλεμο, η Ευρώπη δεν δείχνει να μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις νέες προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή Βιομηχανία.

Παρόλη τη βούληση να επισπεύσει την προώθηση της Πράσινης Συμφωνίας, και ειδικά με τους στόχους "Fit for 55" εντούτοις η εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Οικονομίας από το Ρωσικό φυσικό αέριο καθυστερεί την υλοποίησή της. Δεν είναι άσχετες οι αναφορές ότι ορισμένες χώρες επιστρέφουν στην χρήση κάρβουνου και λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Ημέρες Βιομηχανίας 2022 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε για ακόμη μια χρονιά το συνέδριο EU Industry Days μεταξύ 8-11 Φεβρουαρίου 2022, το οποίο ήταν σε υβριδική μορφή. Το συνέδριο καταπιάστηκε με την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, το μέλλον του Τουρισμού και το ρόλο των νέων στην Βιομηχανία. Το συνέδριο παρακολούθησε ο Διευθυντής Βιομηχανίας κος Αντρέας Α. Αντωνιάδης.

Δικαίωμα της επέκτασης συμβάσεων στις κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές πέραν των 99 ετών

Πάγια θέση του Επιμελητηρίου είναι ότι πρέπει να επεκταθούν οι μισθώσεις για ακόμα τρεις περιόδους των 33 ετών πέραν των τριών (3) περιόδων που προβλέπει ο υφιστάμενος Κανονισμός, δεδομένου ότι ο μισθωτής συμμορφώνεται με τους κανονισμούς και τη νομοθεσία.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, «Περί ακινήτου ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμος», η εκμίσθωση δεν υπερβαίνει τα τριάντα τρία χρόνια, θα μπορεί όπως να ανανεώνεται για δεύτερη και τρίτη περίοδο τριάντα ετών, αν ο Υπουργός κρίνει τούτο σκόπιμο». Με τον υφιστάμενο κανονισμό μια μίσθωση μπορεί να έχει μέγιστη διάρκεια τα 99 χρόνια.

Με βάση την γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα υπάρχει δυνατότητα επέκτασης πέραν των 99(33X3) ετών. Η δυνατότητα επέκτασης των μισθώσεων πέραν των 99 ετών είναι σημαντική εξέλιξη καθώς η μίσθωση θα γίνεται αποδεκτή από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ως ικανοποιητική υποθήκη για σκοπούς δανεισμού αφού θα έχει βάθος χρόνου και δεν θα δημιουργούνται λογιστικά προβλήματα. Πρόσθετα οι μισθωτές έχουν επενδύσει αρκετά για να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους και πρέπει να διασφαλιστεί το δικαίωμα της κληρονομικής διαδοχής των μισθώσεων.

Το όφελος από την επέκταση των συμβάσεων πέραν των 99 ετών είναι πάρα πολύ σημαντικό για τις επιχειρήσεις. Αναμένεται η τελική ρύθμιση του θέματος.

Δικαίωμα εκχώρησης, μίσθωσης ή υπομίσθωσης των μισθώσεων καθόλη τη διάρκειά τους

Τα Επιμελητήρια επιμένουν ότι ο περιορισμός του Δικαιώματος Εκχώρησης, μίσθωσης ή υπομίσθωσης των μισθώσεων των τελευταίων 7 χρόνων δεν εξυπηρετεί τους μισθωτές αλλά ούτε και το Υπουργείο. Εάν μία βιομηχανία για οποιουδήποτε λόγου αντιμετωπίσει πρόβλημα βιωσιμότητας τα τελευταία χρόνια της σύμβασής της, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να μεταβιβάσει τη μίσθωση με σκοπό την αποπληρωμή τόσο της υποθήκης όσο και κάλυψης των προσωπικών εγγυήσεων του μισθωτή. Παρά το γεγονός ότι η πρόνοια με τον σχετικό περιορισμό προβλέπεται από τις υφιστάμενες συμβάσεις, τα Επιμελητήρια θεωρούν ότι θα πρέπει να εξευρεθεί κάποια ρύθμιση ώστε να επιτραπεί στους μισθωτές που συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους να υπενοικιάζουν ή να πωλούν την μίσθωσή τους καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης τους (δηλαδή και κατά τη διάρκεια των τελευταίων 7 ετών), πάντα με την έγκριση του Υπουργείου, εκτός φυσικά από τον περιορισμό των αρχικών 5 ετών.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η Επίτροπος Περιβάλλοντος στο ΕΒΕ Λευκωσίας

Το ΕΒΕ Λευκωσίας επισκέφθηκε η Επίτροπος Περιβάλλοντος και Κλέλια Βασιλείου στις 17/12/2021, για να ενημερωθεί για τον Ηλεκτρονικό Χάρτη Επικίνδυνων/Εύφλεκτων Υλικών για Βιομηχανικές Ζώνες/Περιοχές. Το εργαλείο αυτό στοχεύει στην αποτελεσματική διαχείριση πυρκαγιών και δημιουργήθηκε πιλοτικά για την Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου, με τη συνεργασία του ΕΒΕ Λευκωσίας, του Δήμου Στροβόλου και της CYTA.

Παρατηρητήριο Πράσινης Επιχειρηματικότητας ΚΕΒΕ – CIIIM

Ο Διευθυντής Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας παρέστηκε στην τελετή υπογραφής Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ ΚΕΒΕ και CIIIM για τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Πράσινης Επιχειρηματικότητας. Ο κος Αντωνιάδης διετέλεσε εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ στις διεργασίες του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για την προώθηση Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία.

Κόστος ενοικίων σε βιομηχανικά τεμάχια κρατικής ιδιοκτησίας σε Βιομηχανικές Ζώνες

Εξακολουθεί να παραμένει το σημαντικό πρόβλημα που προέκυψε με τα ενοίκια στις Βιομηχανικές Ζώνες κατά την αναθεώρηση των αξιών της γης ιδιαίτερα κατά την περίοδο 2008-2010. Το θέμα των ενοικίων των κρατικών τεμαχίων στις Βιομηχανικές Ζώνες έχει προκύψει από το 2010 με την αναθεώρηση της εκτιμώμενης αξίας της γης που οδήγησε σε υπερβολικά ψηλά ενοίκια. Το θέμα επηρέαζε και τα κρατικά τεμάχια στις Βιομηχανικές Ζώνες στην Επαρχία Αμμοχώστου αλλά σε συνάντηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνο Πετρίδη και λειτουργούς του Κτηματολογίου βρέθηκε μια ικανοποιητική λύση. Παρόλα αυτά, και όλες τις ενέργειες του ΕΒΕ Λευκωσίας, εξακολουθεί να υπάρχει το πρόβλημα στις Βιομηχανικές Ζώνες Λευκωσίας και ειδικότερα στη Βιομηχανική Ζώνη Στροβόλου όπου οι εκτιμημένες αξίες της γης παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα δημιουργώντας ανυπέρβλητα προβλήματα στους μισθωτούς.

Εάν δεν μπορεί να γίνει πιο στοχευμένη εκτίμηση της αξίας της γης που να αποτυπώνει τις πραγματικότητες τότε θα πρέπει να εξευρεθούν άλλοι μηχανισμοί για αντιμετώπιση του προβλήματος. Ως εκ τούτου προτείνεται όπως σαν άμεσο μέτρο καλυφθεί μέρος του ενοικίου, όπως για παράδειγμα η μερική επιδότηση του ενοικίου με Σχέδιο De Minimis, ώστε τα ενοίκια να παραμείνουν σε λογικά επίπεδα που να συνάδουν με την τιμαριθμική αύξηση όλα αυτά τα χρόνια. Σημειώνεται ότι ανάλογη επιδότηση του ενοικίου με De Minimis εφαρμόζεται από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για την Βιομηχανική Περιοχή Κοκκινότριμιθας.

Σαν μόνιμη ρύθμιση για τη μερική επιδότηση του ενοικίου το

Υπουργείο Εσωτερικών μπορεί να προωθήσει τη δημιουργία σχεδίου επιδότησης στα πρότυπα παρόμοιου σχεδίου που υπάρχει στην Μάλτα με την επωνυμία Rent Subsidy Scheme το οποίο διαχειρίζεται το MALTA ENTERPRISE.

Για το θέμα αυτό ο Διευθυντής Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας κος. Αντρέας Α. Αντωνιάδης συμμετείχε σε συνεδρία της Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 16/02/2022.

Μέτρα στήριξης της Βιομηχανίας για αντιμετώπιση πολέμου στην Ουκρανία

Στα πλαίσια του κειμένου εργασίας που ετοίμασε το ΚΕΒΕ για τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία, το ΕΒΕ Λευκωσίας υπέβαλε προς το ΚΕΒΕ τις πιο κάτω εισηγήσεις:

- Στήριξη σε όσες εξαγωγικές επιχειρήσεις έχουν συναλλαγές με τις χώρες που επηρεάζονται από τον πόλεμο (Ρωσία, Ουκρανία και Λευκορωσία).
- Στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι Βιομηχανίες έχουν ψηλό κόστος ενέργειας πέραν του 3% - πληρείται το κριτήριο του 3% κόστος ενέργειας στην αξία παραγωγής, ώστε να μπορεί να αναγνωριστεί ως κλάδος υψηλής κατανάλωσης ενέργειας και να ενταχθεί στο πλαίσιο του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για ψηλό ενεργειακό κόστος της ΕΕ.
- Διαφοροποίηση του συστήματος επιβολής εισαγωγικών δασμών για εισαγωγές πρώτων υλών από τρίτες χώρες. Να μην επιβάλλεται ο δασμός επί της συνολικής αξίας του τιμολογίου ώστε να εξαιρεθεί το μεταφορικό κόστος, το οποίο ως γνωστό έχει δεκαπλασιαστεί σε σχέση με το παρελθόν.
- Δημιουργία Σχεδίου Επιδότησης για εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας από ΑΠΕ σε προμηθευτές που θα ενταχθούν στην ανταγωνιστική αγορά ώστε να μπορούν να προσφέρουν φθηνότερη ηλεκτρική ενέργεια σε 24ωρη βάση.
- Αγορά αιτηρών για ανθρώπινη κατανάλωση από το κράτος, στο ίδιο πλαίσιο που έχει προχωρήσει η αγορά αιτηρών για παραγωγή ζωοτροφών από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για διασφάλιση της επάρκειας.
- Εφαρμογή σχεδίων στήριξης για ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας (όπως με τη συμμετοχή σε εκθέσεις αλλά με μεγαλύτερο προϋπολογισμό), με κάλυψη εξόδων ταξιδιών για ανεύρεση πελατών, κάλυψη κόστους ενοικίασης αποθηκών στο εξωτερικό λύνοντας το πρόβλημα της απόστασης όπως επίσης και κάλυψη του αυξημένου κόστους για ψηφιακή διαφήμιση- digital marketing. Πρόσθετα εισηγήθηκε την κάλυψη μέρους του κόστους

εργοδότησης προσωπικού και export agents που είναι μόνιμα εγκατεστημένο σε ξένες αγορές.

- Κρατικές Προσφορές - Άμεση εξέταση των αιτημάτων που κατατίθενται στην Κ.Ε.Α.Α.
- Μείωση του κόστους των εισαγωγών πρώτων υλών και των εξαγωγών εγχωρία παραγόμενων προϊόντων με την εφαρμογή σχεδίου επιδότησης του κόστους των μεταφορικών (εμπορευματοκιβώτια) για περίοδο τουλάχιστον 3 μηνών – (Επιστροφή στους εμπορευόμενους/εξαγωγείς μέρους του ποσοστού που αποφέρει στο κράτος η συμφωνία ιδιωτικοποίησης του λιμανιού)
- Κάλυψη μέρους του κόστους των αεροπορικών εξαγωγών εγχώριων προϊόντων (λαχανικά, ψάρια, φαρμακευτικά σκευάσματα)
- Στήριξη της εργοδότησης στη βιομηχανία με προγράμματα παρόμοια με τη στήριξη της εργοδότησης επί της περιόδου του κορονοϊού.
- Το θέμα έλλειψης προσωπικού συνεχίζει να υφίσταται και στη βιομηχανία. Οι βιομηχανίες επιθυμούν να έχουν ικανό προσωπικό και από τρίτες χώρες στο οποίο επενδύουν ώστε να αποτελεί μόνιμη λύση, και όχι προσωρινή όπως είναι οι αιτητές ασύλου και φοιτητές.

Απόψεις ΕΒΕ Λευκωσίας για την Αναθεώρηση /Τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας 2022

Στα πλαίσια της Αναθεώρησης του Τοπικού Σχεδίου το ΕΒΕ Λευκωσίας υπέβαλε στην Πολεοδομία τις πιο κάτω απόψεις για την Λευκωσία:

- Αύξηση των συντελεστών κάλυψης/δόμησης στις Βιομηχανικές Ζώνες/Περιοχές για μέγιστη αξιοποίηση βιομηχανικής έκτασης.

Θα πρέπει ο συντελεστής κάλυψης να ανέλθει τουλάχιστον στο 70% και ο συντελεστής δόμησης στο 125%-130%. Να είναι καθορισμένοι αυτοί οι ελάχιστοι συντελεστές στα Τοπικά Σχέδια και να μην χρειάζεται η διακριτική ευχέρεια της Πολεοδομικής Αρχής. Ήδη στις Βιομηχανικές Περιοχές το θέμα αυτό ρυθμίζεται μερικώς με Πολεοδομικό διάταγμα.

- Αύξηση των επιτρεπόμενων ορόφων στις Βιομηχανικές Ζώνες και Περιοχές.

Οι ανάγκες της Βιομηχανίας, δεν περιορίζονται μόνο στη γραμμή παραγωγής αλλά απαιτείται πρόσθετος υποστηρικτικός και γραφειακός χώρος. Λόγω του περιορισμένου αριθμού τεμαχίων σε βιομηχανικές ζώνες / περιοχές αλλά και του περιορισμένου μεγέθους των τεμαχίων θα πρέπει να αυξηθούν οι επιτρεπόμενοι όροφοι στις Βιομηχανικές Ζώνες / Περιοχές ώστε να φτάνουν του τέσσερις σε μόνιμη βάση. Ήδη στις Βιομηχανικές Περιοχές το θέμα αυτό ρυθμίζεται μερικώς με Πολεοδομικό διάταγμα.

- Αύξηση των επιτρεπόμενων χώρων για γραφεία τόσο στις

Βιομηχανικές Ζώνες όσο και στις Περιοχές.

Η εξέλιξη της Βιομηχανίας (βλέπε Industry 4.0) έχει εισαγάγει νέες διευθυντικές λειτουργίες πέραν της παραγωγής και εργαστηρίων ελέγχου όπως είναι τα σχεδιαστήρια, τα logistics, αίθουσες για σέρβερ / ηλεκτρονικούς υπολογιστές, αίθουσες κατάρτισης κλπ, ενώ πολλές παραγωγικές δραστηριότητες εξαρτώνται από ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Γι' αυτό απαιτείται όπως αυξηθεί ο επιτρεπόμενος χώρος για γραφεία στις Βιομηχανικές Ζώνες / και Περιοχές πέραν του 30% που ισχύει σήμερα. Σε συνδυασμό με την αύξηση των ορόφων, οι γραφειακοί χώροι μπορεί να ανέλθουν μέχρι το 50% του συνολικού χώρου.

- Προώθηση ζώνης προστασίας από την επέλαση της οικιστικής ζώνης σε βάρος Βιομηχανικών Περιοχών/Ζωνών.

Το φαινόμενο της χαλάρωσης και επέκτασης των οικιστικών ζωνών συναντάται συχνά στην Κύπρο και έχει ως αποτέλεσμα επέλαση της οικιστικής ζώνης σε βάρος της βιομηχανικής. Ως αποτέλεσμα αρχίζουν οι διαμαρτυρίες των κατοίκων σε βάρος των βιομηχανικών μονάδων που δραστηριοποιούνται σε βιομηχανικές περιοχές / ζώνες.

Στις Βιομηχανικές Περιοχές θα πρέπει ο χώρος που υποδεικνύεται για πράσινο να κατανέμεται και να δενδροφυτεύεται με τέτοιο τρόπο που να δημιουργεί απομονωτική λωρίδα.

5. Καλύτερη αξιοποίηση του χώρου πρασίνου.

Θα πρέπει να υπάρξει ορθολογιστική αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ώστε να μην καταλήγουν ως διάσπαρτοι κοινόχρηστοι σκουπιδότοποι εντός των βιομηχανικών ζωνών / περιοχών. Γι' αυτό στις Βιομηχανικές Ζώνες/Περιοχές σαν γενική αρχή θα πρέπει ο χώρος που υποδεικνύεται για πράσινο, να παραμένει η ιδιοκτησία του τεμαχίου στον ιδιοκτήτη/ επιχείρηση, ώστε να μπορεί να την αξιοποίηση για σκοπούς συντελεστή κάλυψης / δόμησης αλλά ταυτόχρονα να αποτελεί ευθύνη της οικείας επιχείρησης όπως διατηρεί καταλλήλως τον χώρο πρασίνου.

- Παραχώρηση χαμηλότερου Συντελεστή Πρασίνου στην Περίπτωση Ενοποίησης Τεμαχίων.

Υπάρχει αίτημα να μειώνεται ο συντελεστής πρασίνου στην περίπτωση που ενοποιούνται τεμάχια, και τα οποία γειτνιάζουν με υφιστάμενες βιομηχανικές αναπτύξεις του ιδίου ιδιοκτήτη, αλλά με ξεχωριστό τίτλο ιδιοκτησίας, όπου έχει ήδη παραχώρηση αυξημένου συντελεστή πρασίνου.

- Χωροθετική πολιτική που θα ενθαρρύνει την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Με την εκφρασμένη πολιτική της κυβέρνησης για επέκταση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών, θα πρέπει να υπάρχει και ανάλογη πρόνοια για τις περιπτώσεις εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάνελ στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Πρόσθετα θα πρέπει να επιτρέπονται οι εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών πάνελ στους χώρους στάθμευσης, ώστε ταυτό-

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

χρονα να αποτελούν και σκίαστρο για τα οχήματα χωρίς να απαιτείται για αυτά άδεια οικοδομής ώστε να μπορούν να προχωρούν άμεσα οι διαδικασίες εγκατάστασης.

Έρευνα και Καινοτομία

- Ενθάρρυνση πρόσθετων δραστηριοτήτων Έρευνας και Καινοτομίας σε Βιομηχανικές Περιοχές/Ζώνες. Πέραν από τις Αναπτύξεις Υψηλής Τεχνολογίας, το τοπικό σχέδιο πρέπει να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνονται και οι ερευνητικές δραστηριότητες.
- Πρόνοιες για την χωροθέτηση δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας ώστε να ενθαρρυνθούν οι συνοικίες/περιφέρειες καινοτομίας (innovation districts).

Θα πρέπει να βελτιωθούν οι πρόνοιες του τοπικού σχεδίου Λευκωσίας που αφορούν Έρευνα και Ανάπτυξη και Αναπτύξεις Υψηλής Τεχνολογίας ώστε να είναι πιο ελαστικές και να επιτρέπουν μικρότερες αναπτύξεις όπως μικρότερα τεχνολογικά κέντρα, κέντρα έρευνας και καινοτομίας, ερευνητικά εργαστήρια, digital technology hubs (κάτω από το ελάχιστο εμβαδό των 15.000τμ που προϋποθέτει το τοπικό σχέδιο (25.6.6)) καθώς πλέον όλοι ξεφεύγουν από τη λογική των απομονωμένων μεγάλων αναπτύξεων (βλέπε μεγάλων απομονωμένων τεχνολογικών κέντρων/πάρκων). Επίσης θα πρέπει να υπάρχει ελαστικότητα για την χωροταξική τοποθέτηση της έρευνας και καινοτομίας στη λογική των συνοικιών καινοτομίας. Απαιτείται λιγότερο εμβαδόν τεμαχίου, μεγαλύτερη ποσότητα και συντελεστή κάλυψης (από το 0.25% και 0.35% σήμερα).

Άλλες Αναπτύξεις

- Πρόνοιες για την χωροθέτηση δραστηριοτήτων κινηματογραφικής βιομηχανίας ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί το σχέδιο προώθησης οπτικοακουστικής βιομηχανίας που εγκρίθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία. Τέτοιες αναπτύξεις απαιτούν από 50,000-100,000 τ.μ., εκτάσεις οι οποίες δεν υπάρχουν σε Βιομηχανικές Περιοχές, είναι δύσκολα να βρεθούν σε Βιομηχανικές Ζώνες, και ως εκ τούτου πρέπει να γίνει πρόνοια για χωροθέτησή τους και σε άλλους χώρους, αλλιώς οι ενδιαφερόμενοι δεν θα εξεύρουν τέτοιες εκτάσεις και το σχέδιο θα παραμείνει αναξιοποίητο.

Ενέργεια

Τα θέματα Ενέργειας εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα για το ΕΒΕ Λευκωσίας για αυτό και συμμετέχει πολύ ενεργά στην Επιτροπή Ενέργειας του ΚΕΒΕ.

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετέχει στην Επιτροπή Ενέργειας του ΚΕΒΕ με τον Αντιπρόεδρο Βιομηχανίας κ. Δήμο Δημοσθένους, το μέλος κ. Γιώργο Μούντη καθώς και τον Διευθυντή Βιομηχανίας κ. Ανδρέα Αντωνιάδη.

Θα πρέπει να υπερπηδηθούν προβλήματα και εμπόδια για το ουσιαστικό άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, να ενισχυθεί το δίκτυο διανομής και υποσταθμών για να επεκταθεί η χρήση Ανανεώσιμης Πηγής Ενέργειας και να ενθαρρυνθούν άλλες τεχνολογίες όπως η αποθήκευση και το υδρογόνο. Μέσα από την συμμετοχή στην Επιτροπή Ενέργειας, το ΕΒΕ Λευκωσίας είχε την ευκαιρία να υποβάλλει θέσεις/εισηγήσεις αλλά και να συμμετάσχει σε διάφορες συναντήσεις όπως:

- Στη Δημόσια Διαβούλευση από το Τμήμα Περιβάλλοντος για:
  - το Νομοσχέδιο με τίτλο «ο περί ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας (τροποποιητικός (Αρ 2) νόμος του 2021 και
  - το Προσχέδιο Κανονισμών με τίτλο «οι περί ελέγχου της ρύπανσης της ατμόσφαιρας (περιορισμός των εκπομπών ορισμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα από μεσαίου μεγέθους εγκαταστάσεις καύσης (τροποποιητικοί) κανονισμοί του 2021» (στάλθηκαν απόψεις).
- Στη Δημόσια Διαβούλευση για την πρόταση για Αναθεώρηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 για την προώθηση της χρήσης Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές (στάλθηκαν απόψεις).
- Στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε σχέση με τη Χωροθέτηση των Έργων που Αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στον Τομέα της Ηλεκτροπαραγωγής (στάλθηκαν απόψεις).
- Συμμετοχή στο Υβριδικό Συνέδριο που διοργάνωσε η Βουλή των Αντιπροσώπων στις 14 Ιανουαρίου 2022 με θέμα «Ενεργειακή Μετάβαση - Τεχνολογίες αποθήκευσης και υδρογόνου» (συμμετείχαν οι Ανδρέας Αντωνιάδης, Κύπρος Αντωνίου).
- Στη Δημόσια Διαβούλευση για το διάταγμα με τίτλο «Το περί Προώθησης και Ανάπτυξης των Υποδομών Εναλλακτικών Καυσίμων» (Τεχνικές Απαιτήσεις σημείων επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων) από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων που έγινε στις 2 Φεβρουαρίου 2022 (συμμετείχε ο κ. Κώστας Ζορπάς).
- Στη μελέτη του Cyprus Institute με θέμα «A preliminary hydrogen roadmap for Cyprus».
- Στο προσχέδιο Νόμου περί λειτουργίας Ταμείου ΑΠΕ και Εξοικονόμησης ενέργειας (αναθεωρημένο), όπου και στάλθηκαν γραπτώς οι απόψεις μας.
- Στην έκδοση ανακοίνωσης της Επιτροπής, στις 4 Φεβρουαρίου 2022 με θέμα τους Μειοδοτικούς Διαγωνισμούς.

Θέματα Ενέργειας στην ΠΑΕΚ

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε στην αντιπροσωπεία της Επιτροπής Ενέργειας ΚΕΒΕ που είχε συνάντηση με την ΠΑΕΚ στις 13/4/2022.

Συνάντηση με τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ΕΕΒ Κυριάκο Χατζηγιάννη

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ενέργειας ΚΕΒΕ κος Κώστας Ζορπάς, που ηγείτο της αντιπροσωπείας, ενημέρωσε τη ΡΑΕΚ για την σύσταση της Επιτροπής εδώ και ένα χρόνο, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους όλων των τοπικών επιμελητηρίων. Χαιρέτησε την αγαστή συνεργασία του Επιμελητηρίου με την ΡΑΕΚ για το καλό της οικονομίας, της αγοράς ενέργειας, του ανταγωνισμού και των καταναλωτών.

Στη συνάντηση παρέστησαν επίσης ο Ανδρέας Αντωνιάδης (Αναπληρωτής Γραμματέας του ΕΒΕ Λευκωσίας), ο Κύπρος Αντωνίου (Λειτουργός ΚΕΒΕ) και ο Γιώργος Πετούσης (εξωτερικός συνεργάτης).

Μεταξύ άλλων συζητήθηκαν τα πιο κάτω θέματα:

- Τρόπος ενίσχυσης της συμμετοχής ιδιωτών στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού (ΑΑΗ). Η δυνατότητα αύξησης συμμετοχής ΑΠΕ στο σύστημα θα πρέπει να διατεθεί σε ιδιώτες που επιθυμούν να εισέλθουν στην ΑΑΗ και όχι μέσω μειοδοτικού διαγωνισμού στην ΑΗΚ, η οποία κατέχει δεσπόζουσα θέση, διότι τότε περιορίζεται το δικαίωμα επιλογής των καταναλωτών και δυνατότητα συμμετοχής των ιδιωτών παραγωγών και προμηθευτών, σε βάρος της ανάπτυξης της αγοράς.
- Οποιαδήποτε αλλαγή ή νομοθετική ρύθμιση να προβλέπει στο άνοιγμα της αγοράς και στον υγιή ανταγωνισμό μέσα από την πληθώρα επιλογών που θα έχουν οι καταναλωτές σε προμηθευτές. Οι ιδιώτες προβαίνουν σε επενδύσεις έχοντας υπόψη ορισμένα νομοθετικά δεδομένα που έχουν καθοριστεί για το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που δεν

πρέπει στην πορεία να διαφοροποιούνται σε βάρος τους.

- Πρέπει να επισπευσθούν οι επενδύσεις (δίκτυα και υποσταθμοί) που προβλέπονται στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2020-2029 καθώς αποτελούν, ίσως, το σοβαρότατο κώλυμα στην ουσιαστική προώθηση των μεγάλων αναπτύξεων ΑΠΕ.
- Πρέπει να διευκρινιστεί η μεθοδολογία, μέσα από διαδικασίες διαφάνειας, με ποια τεχνικά κριτήρια θα επιλέγονται οι παραγωγοί στην ημερήσια αγορά και επίσης με ποια τεχνικά κριτήρια θα απορρίπτονται παραγωγοί που έχουν δώσει την ίδια τιμή προσφοράς (θα είναι κατ' αναλογία, κατά περιοχή, κλπ).
- Δοκιμαστική λειτουργία και άνοιγμα της αγοράς. Πρέπει να γίνουν γνωστά συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για προετοιμασία για διασφάλιση ομαλού τρόπου μεταβίβασης στην ΑΑΗ.

Συνάντηση Επιτροπής Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας με τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Η Επιτροπή Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας είχε στις 8 Μαρτίου 2022 συνάντηση με τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας κος Δήμος Δημοσθένους αφού καλωσόρισε τον κ. Χατζηγιάννη, σημείωσε ότι «η νομοθετική εξουσία έχει και ρόλο και λόγο στην στήριξη του κλάδου της Βιομηχανίας, καθώς πέραν

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

από τη συνεισφορά στο ΑΕΠ που έχει ξεπεράσει το 8%, απασχολεί πέραν των 30.000 ατόμων, στηρίζει τις εξαγωγές και το ισοζύγιο πληρωμών, αλλά και πάρα πολλούς άλλους κλάδους όπως η Γεωργία, οι Κατασκευές κλπ.

Για πρώτη φορά μετά από πάρα πολλά χρόνια έχουμε τη Νέα Βιομηχανική Πολιτική 2019-2030 όπως επίσης σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία. Αλλά απαιτούνται πιο σημαντικά μέτρα για επιτάχυνσης της πορείας ανάπτυξης της βιομηχανίας».

Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν:

- Στήριξη των επιχειρήσεων να αντέξουν τον κύκλο αυξήσεων που κτυπούν την οικονομία(πχ καύσιμα, ηλεκτρική ενέργεια, πρώτες ύλες, μεταφορές) λόγω πανδημίας και πολέμου στην Ουκρανία.
- Ουσιαστική διείσδυση των ΑΠΕ, με επέκταση δικτύων/ υποσταθμών και με μέτρα που θα ανοίγουν τον ανταγωνισμό(πχ όχι όπως νέα μονάδα στο Βασιλικό από ΑΗΚ αντί για δημόσιο διαγωνισμό).
- Αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικού δυναμικού στη βιομηχανία, και δυσκολίες στην εξασφάλιση προσωπικού από τρίτες χώρες.
- Ουσιαστική στήριξη των Επιχειρήσεων με πραγματικά μέτρα για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις/υποχρεώσεις της κυκλικής οικονομίας και Πράσινης συμφωνίας, το βάρος των οποίων είναι δυσβάστακτο.
- DRS (Deposit Refund System). Η πρόταση για Σύστημα Εγγυοδοσίας (περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών) αναμένεται προκαλέσει άμεσα και έμμεσα τεράστιο κόστος στις επιχειρήσεις και πολίτες, τη στιγμή μάλιστα που έχουμε άλλο σύστημα ήδη εγκατεστημένο(Green Dot), το οποίο με κάποιες ρυθμίσεις μπορεί να καλύψει και τις ανάγκες αυτές.
- Μέτρα στήριξης και των Μεγάλων Επιχειρήσεων.
- Αντιμετώπιση των χρονοβόρων διαδικασιών του Δημοσίου που δυσχεραίνουν την ανάπτυξη των ιδιωτικών πρωτοβουλιών για ανάπτυξη(καθυστερήσεις στις αδειοδοτήσεις).
- Σημαντική και ενισχυμένη υποστήριξη της εξωστρέφειας και των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων(και φτωχή παρουσία των κυπριακών περιπτώσεων).

Συνάντηση Επιτροπής Βιομηχανίας με Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η Επιτροπή Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας είχε στις 21/06/2022 συνάντηση με αντιπροσωπεία του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Στα πλαίσια της προσπάθειας που καταβάλλει το Πανεπιστήμιο για θεσμική αναβάθμιση της ειδικότητας της Μηχανικής

Περιβάλλοντος όπως πλέον προτάσσει το κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο του βιομηχανικού και επιχειρηματικού τομέα.

Της αντιπροσωπεία του Πανεπιστημίου Κύπρου ηγείτο η καθηγήτρια Μαρίνα Νεοφύτου, Πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος της Πολυτεχνικής Σχολής, συνοδευόμενη από τον Καθηγητή Πάνο Παπαναστασίου και Δρ Ιωάννη Μπαλάφα.

Ο Αντιπρόεδρος Βιομηχανίας κος Δήμος Δημοσθένους καλωσόρισε την αντιπροσωπεία του Πανεπιστημίου Κύπρου και σημείωσε ότι αυτή εντάσσεται μέσα στα ευρύτερα πλαίσια του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας που υπέγραψε το ΕΒΕ Λευκωσίας με το Πανεπιστήμιο το 2014. Τα μέλη της Επιτροπής Βιομηχανίας είχαν την ευκαιρία να αναπτύξουν διάφορα θέματα και προβλήματα που απασχολούν τις βιομηχανίες τους στα θέματα περιβάλλοντος και να επισημάνουν γνωστικές δεξιότητες και πεδία που θεωρούν αναγκαίο όπως ενταχθούν στο πρόγραμμα σπουδών της ειδικότητας της Μηχανικής Περιβάλλοντος. Παράλληλα εξέφρασαν την προθυμία τους όπως υποδεχτούν στις βιομηχανίες τους φοιτητές στα πλαίσια της τρίμηνης θερινής άσκησης τους.

Συμμετοχή στο Συνέδριο για Αδρανή Υλικά

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε στο Συνέδριο που διοργάνωσαν ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Αδρανών Υλικών (UEPG) και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Σκυροποιών Κύπρου στις 16 Ιουνίου 2022 στη Λάρνακα. Θέμα της ημερίδας ήταν Best Practices in the European Aggregates Industries με προσκεκλημένους από όλη την Ευρώπη. Την ημερίδα χαρέτησε ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος καθώς και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου κος Αντώνης Λατούρος, ο οποίος είναι και μέλος της Επιτροπής Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας. Το ΕΒΕ Λευκωσίας εκπροσωπήθηκε από τον Αναπληρωτή Γραμματέα Αντρέα Α. Αντωνιάδη.

Χωροθέτηση των Έργων που Αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Αναφορικά με τη δημόσια διαβούλευση για το θέμα «Στρατηγική Μελέτη Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε σχέση με τη Χωροθέτηση των Έργων που Αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) στον Τομέα της Ηλεκτροπαραγωγής» και σε συνέχεια της τηλεδιάσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 15/12/21 το ΕΒΕ Λευκωσίας υπέβαλε μέσω στην αρμόδια Επιτροπή Ενέργειας του ΚΕΒΕ γραπτές απόψεις στις 23/12/2021, επισημαίνοντας τα πιο κάτω:

- Η προσέγγιση για την χωροθέτηση των ΑΠΕ δεν είναι καθόλου φιλική προς τους ενδιαφερόμενους και υποψήφιους επενδυτές καθώς καθορίζει ένα πλαίσιο με αποκλεισμούς τους οποίους θα πρέπει να εντοπίσουν οι ενδιαφερόμενοι και να συνυπολογίσουν.

Συνάντηση Επιτροπής Βιομηχανίας με το Πανεπιστήμιο Κύπρου

Θα ήταν υποβοηθητικό, όλοι οι επιμέρους περιορισμοί να περαστούν σε ένα ενιαίο χάρτη Κύπρου που θα διευκολύνει τη μελέτη και ανάλυση δεδομένων για να υπάρχει η ολοκληρωμένη εικόνα αλλιώς, με την προσέγγιση που ακολουθείται στην παρούσα, οι ενδιαφερόμενοι θα επιδίδονται σε ένα σαφάρι εξεύρεσης τεμαχίων και ετοιμασίας μελετών με αβέβαιο αποτέλεσμα, με σπατάλη χρόνου και χρήματος.

- Στο κείμενο της σύντομης παρουσίασης του Αναθεωρημένου Κεφ 8, σελ. 8.10, Σημείο 4, αναφέρεται σε ζώνες ανάσχεσης 500μ και 250 μ ενώ στο Πλήρες κείμενο που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος άλλες αποστάσεις.
- Θα πρέπει οι αποστάσεις από ζώνες προστασίας αλλά και γεωργικές ζώνες και αρδευόμενες ζώνες να συρρικνωθούν σημαντικά με έξυπνες και λειτουργικές προσεγγίσεις (πχ προσβάσεις/ διόδους για Πυροσβεστικά οχήματα, πολιτική άμυνα, κλπ) ώστε να αυξηθούν οι διαθέσιμες εκτάσεις για ΑΠΕ» .

Απόψεις ΕΒΕ Λευκωσίας για τον περί Εκλογής Διαχειριστικών Επιτροπών σε Βιομηχανικές και Βιοτεχνικές Αναπτύξεις Νόμο του 2022

Σε συνέχεια της σχετικής συζήτησης στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όσον αφορά την πρόταση νομού για τον « περί της Εκλογής Διαχειριστικών Επιτροπών σε Βιομηχανικές και Βιοτεχνικές Αναπτύξεις Νόμος του 2022», η επιτροπή βιομηχανίας του ΕΒΕ

Λευκωσίας εξέφρασε τις ακόλουθες γενικές παρατηρήσεις:

- Είναι αντιληπτή η προσπάθεια της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την σύσταση κάποιου απλού μηχανισμού επικοινωνίας με εκπροσώπους των επιχειρηματιών στις κατά τόπου ζώνες/περιοχές. Το πρόβλημα προκύπτει κυρίως στις περιπτώσεις των βιοτεχνικών ζωνών/περιοχών όπου δεν δραστηριοποιούνται τα επιμελητήρια.
- Παρόλα αυτά, έστω και σε αυτές στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν διαχειριστικές επιτροπές, δεν θεωρούμε ότι υπάρχει ιδιαίτερο κώλυμα για επιχειρηματίες να απευθυνθούν στο οικείο δημαρχείο, τοπική αρχή ή ΥΕΕΒ για να μεταφέρει τα προβλήματα, αρκετά από τα οποία συνήθως γίνονται μέσω των τοπικών Επιμελητηρίων. Στις πλείστες πρωτοβουλίες, η προώθηση έργων, πχ κεντρικό οδικό άξονα, γίνεται με τη συνεργασία της Τοπικής Αρχής, ΥΕΕΒ και οικείου Επιμελητηρίου.
- Δεν πρέπει η πρωτοβουλία αυτή να εξελιχθεί σε μια γραφειοκρατική διαδικασία, με πρόσθετα βάρη στις επιχειρήσεις και επιβολή πρόστιμων. Μάλλον αποθαρρυντική θα είναι μια τέτοια προσέγγιση για τις επιχειρήσεις.
- Οι τοπικές Αρχές και Δήμοι έχουν αρχεία με τις επιχειρήσεις στις ΒΖ/ΒΠ καθώς επιβάλλουν φορολογία. Θα μπορούν στις περιπτώσεις των βιοτεχνικών ζωνών/περιοχών να αναλάβουν να προσκαλέσουν τις επιχειρήσεις στην πρώτη σύγκληση Συνέλευσης για την εκλογή των Τοπικών Διαχειριστικών Επιτροπών.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- Αφού δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή των επιχειρήσεων σε ένα κατάλογο / μητρώο, τότε θα πρέπει να αφαιρεθούν όλες οι πρόνοιες περί πρόστιμων στη Διαχειριστική Επιτροπή ώστε να επιθυμούν να συμμετάσχουν σε εθελοντική βάση στη Διαχειριστική Επιτροπή.

Μετακίνηση Ασφαλτικών

ΤΟ ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας στις 08/12/2021. Το θέμα είναι πολύπλοκο και πολυδιάστατο, ενώ εξακολουθούν να αντιμετωπίζοντας δυσκολίες στην υλοποίηση της κυβερνητικής απόφασης για μετακίνηση των εγκαταστάσεων και σε άλλες περιοχές.

Ειδικά θέματα Βιομηχανικών Ζωνών/Περιοχών

Η Λευκωσία εξακολουθεί να είναι η επαρχία με τη μεγαλύτερη βιομηχανική υποδομή. Στις τρεις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές εξακολουθούν να παρατηρούνται ελλείψεις σε σημαντικά έργα υποδομής (π.χ. χώροι στάθμευσης, πεζοδρόμια, οδοδείκτες/πινακίδες, φωτισμός, εξασφάλιση επαρκούς και ασφαλούς προσβασιμότητας, περίφραξη με σύνδεση με αποχετευτικό, καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων) και σε

υποστηρικτικές υπηρεσίες όπως καθαριότητα, αστυνόμευση/ασφάλεια και πυρόσβεση. Στη Λευκωσία είναι επίσης χωροθετημένες πέραν των 15 Βιομηχανικών Ζωνών καθώς και αριθμός βιοτεχνικών περιοχών/ζωνών όπου παρατηρούνται πανομοιότυπα προβλήματα όπως και στις Βιομηχανικές Περιοχές. Οι ελλείψεις σε υποδομές στις Βιομηχανικές Ζώνες περιλαμβάνουν πρόσθετα και την ασφαλτόστρωση του κεντρικού οδικού άξονα και τη χάραξη εσωτερικού δικτύου.

Η αρμόδια Επιτροπή Βιομηχανίας του ΕΒΕ Λευκωσίας παρακολουθεί συστηματικά τα προβλήματα που αφορούν τις Βιομηχανικές Ζώνες/Περιοχές και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, και Βιομηχανίας καθώς και την Επαρχιακή Διοίκηση, Δημοτικές και Κοινοτικές Αρχές για την προώθηση και υλοποίηση των προτεραιοτήτων κάθε ζώνης. Στην προσπάθεια αυτή συμβάλλει και η στενή συνεργασία του ΕΒΕ Λευκωσίας με τις Τοπικές Επιτροπές Βιομηχανιών τις οποίες έχει συστήσει με τη συμμετοχή εκπροσώπων εταιρειών μελών που δραστηριοποιούνται στις πλείστες Βιομηχανικές Ζώνες/Περιοχές. Παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικά έργα στις Βιομηχανικές Ζώνες/Περιοχές τα οποία όμως γίνονται προσπάθειες για τη σταδιακή προώθησή τους.

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε στο Συνέδριο που διοργάνωσαν ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Αδρανών Υλικών (UEPG) και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Σκυροποιών Κύπρου

Ανάπτυξη των Βιομηχανικών Ζωνών και Περιοχών της Λευκωσίας

Το ΕΒΕΛ αναλαμβάνει πολλές πρωτοβουλίες για περαιτέρω ανάπτυξη των βιομηχανικών ζωνών και περιοχών. Παραμένουμε κοντά στα μέλη μας και προσπαθούμε να διαχειριζόμαστε κάθε πρόβλημα τους. Έχουμε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αυτό τον τομέα καθώς η Λευκωσία φιλοξενεί 3 Βιομηχανικές Περιοχές και πέραν των 15 Βιομηχανικών Ζωνών, που αποτελεί μια τεράστια βιομηχανική υποδομή.

Οι πλείστες βιομηχανικές ζώνες και περιοχές είχαν οριοθετηθεί τη δεκαετία του 1970-1980. Έκτοτε δεν υπήρξε κατάλληλος σχεδιασμός για ζώνη προστασίας που να περιβάλλει τις βιομηχανικές ζώνες και περιοχές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή επέκταση των ζωνών, μέσα από τις αναθεωρήσεις των τοπικών σχεδίων, φτάνοντας μέχρι τις παρυφές των βιομηχανικών περιοχών/ζωνών.

Σήμερα, η μεγάλη οικιστική ανάπτυξη απαιτεί την εκδίωξη της βιομηχανικής ανάπτυξης, παρόλες τις επενδύσεις και υποδομές από το δημόσιο και κρατικό τομέα, αλλά και από τους ιδιώτες επιχειρηματίες.

Αυτά μας ανησυχούν ιδιαίτερα και προσπαθούμε να βρούμε λύσεις, διότι η χρησιμότητα των βιομηχανικών περιοχών έχει αποδειχθεί επανειλημμένα. Θεωρούμε ότι και το κράτος έχει την ίδια άποψη μαζί μας, για αυτό εξάλλου έχει υιοθετήσει Νέα Βιομηχανική Πολιτική 2019-2030 με στόχο την αύξηση του μεριδίου της βιομηχανίας που της αναλογεί στο ΑΕΠ της χώρας μας. Η βιομηχανική έκταση είναι πολύτιμη και θα προσπαθήσουμε να προστατέψουμε τις βιομηχανικές περιοχές και ζώνες από τον κίνδυνο διάλυσης τους.

Εξάλλου η βιομηχανία επέδειξε αντοχές κατά την κρίση της πανδημίας, ώστε να αποτελεί ένα σημαντικό πυλώνα της Κυπριακής Οικονομίας. Με τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και των βιομηχανιών και ανταποκρινόμενη στις νέες προκλήσεις που ονομάζονται Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (βλέπε κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050) αλλά και κυκλική οικονομία και ψηφιακός μετασχηματισμός, η Κύπρος θα μπορεί να έχει μια πιο ανταγωνιστική βιομηχανία, με επάρκεια εγχώριας παραγωγής και με προοπτικές για εξωστρέφεια.

Η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας στις Βιομηχανικές Περιοχές Κοκκινотριμιθιάς και Εργατών

Τις Βιομηχανικές Περιοχές Κοκκινотριμιθιάς και Εργατών, της επαρχίας Λευκωσίας, επισκέφθηκε χθες, 17 Φεβρουαρίου 2022, η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κα Νατάσα Πηλείδου. Οι επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των επαφών της Υπουργού με τους οικείους συνδέσμους των βιομηχανιών, για επίλυση των προβλημάτων που

αντιμετωπίζουν, αλλά και καθορισμό και υλοποίηση των δράσεων που απαιτούνται για προσέλκυση ευκαιριών που να διανοίγουν προοπτικές για μετάβαση στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Με αυτό τον τρόπο, θα αναβαθμιστεί η ανταγωνιστικότητα των κυπριακών προϊόντων, καθιστώντας τα πράσινα και καινοτόμα, ενώ θα ενισχυθούν και οι δυνατότητες για περαιτέρω ανάπτυξη των εξαγωγών.

Η διαχείριση των κενών τεμαχίων των Βιομηχανικών Περιοχών, η περίφραξη και η περαιτέρω ενίσχυση της ασφάλειάς τους, ζητήματα οδικής ασφάλειας, στάθμευσης, σήμανσης και δημιουργίας αντιτυρικών ζωνών, ήταν ορισμένα από τα όσα τέθηκαν προς αναζήτηση λύσεων.

Την κα Πηλείδου συνόδευσαν ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ κ. Μάριος Παναγίδης, ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας κ. Χρίστος Φωτιάδης και αρμόδιοι λειτουργοί της Υπηρεσίας, καθώς επίσης ο κ. Αντρέας Αντρέου Διευθυντής Τμήματος Βιομηχανικής Ανάπτυξης, Καινοτομίας & Περιβάλλοντος του ΚΕΒΕ, ο κ. Ανδρέας Αντωνιάδης Διευθυντής Βιομηχανίας του ΕΒΕΛ και εκπρόσωπος από την ΟΕΒ.

Αναβάθμιση Οδικού Δικτύου Βιομηχανικής Ζώνης Γερίου

Μετά από πολλές προσπάθειες του Δήμου Γερίου και διαβουλεύσεις με εμπλεκόμενους φορείς και τη συμβολή του ΕΒΕ Λευκωσίας προχώρησε η υλοποίηση του έργου ασφαλτόστρωσης και αναβάθμισης μέρος των κεντρικών αξόνων της Βιομηχανικής Ζώνης Γερίου. Ο Δήμος Γερίου προχωρεί και με την τοποθέτηση οδικού φωτισμού στους εν λόγω δρόμους. Ο Διευθυντής Βιομηχανίας είχε συνάντηση με το Δήμαρχο Γερίου στις 09/11/2021 αναφορικά με την εξέλιξη των έργων.

Οδικό δίκτυο Βιομηχανικής Ζώνης Παλιομετόχου

Εξακολουθούν να καταβάλλονται προσπάθειες για προώθηση του οδικού δικτύου στη Βιομηχανική Ζώνη Παλιομετόχου σε συνεργασία με την Υπηρεσία Βιομηχανίας, την Επαρχιακή Διοίκηση, το Τμήμα Πολεοδομίας, το Κτηματολόγιο, το Τμήμα Δημοσίων Έργων, τον κοινοτάρχη Παλιομετόχου κ. Ανδρέα Κυπριανού και τον Πρόεδρο της Τοπικής Επιτροπής Βιομηχανιών ΕΒΕΛ κ. Παναγιώτη Παπαφιλίππου.

Τρίτη Πρόσβαση στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου

Το ΕΒΕ Λευκωσίας επανέφερε τη σημασία επίσπευσης της προώθησης της 3ης εισόδου/εξόδου στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου καθώς οι πλημμύρες της 14ης Ιουνίου 2022 απέκλεισαν και πάλιν τις δυο υφιστάμενες εισόδους/εξόδους, αναγκάζοντας τους οδηγούς να χρησιμοποιούν την χωμάτινη πρόσβαση από την οδό Γαλιλαίας. Σχετικές είναι οι επιστολές με ημερ. 12/1/2022 προς Υπουργό Δικαιοσύνης, Υπουργό

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Υπουργού Δικαιοσύνης με ημερ. 8/2/2022 και του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων με ημερ. 13/4/2022.

Επιγραμματικά αναφέρεται ότι το ΕΒΕ Λευκωσίας έφερε στο προσκήνιο το θέμα της ανάγκης εξεύρεσης πρόσθετης πρόσβασης/εξόδου στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου, κυρίως για σκοπούς ασφάλειας μετά από τη φονική πυρκαγιά που ξέσπασε το 2019, και μεταγενέστερα από πλημμύρες στις δυο εισόδους/εξόδους της Περιοχής. Το Επιμελητήριο βρήκε εναλλακτική όδευση που μπορεί να κατασκευαστεί σε κρατική γη, ώστε να συνδέει την οδό Πολύφημου στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου με την οδό Γαλιλαίας και στη συνέχεια με την οδό Βηθλεέμ, και ακολούθως προώθησε τη σχετική εισήγηση προς Πολεοδομία, Τμήμα Δημοσίων Έργων και Υπουργεία. Έγιναν οι τελικοί σχεδιασμοί από την Πολεοδομία και το Τμήμα Δημοσίων Έργων καθώς και η κοστολόγηση η οποία ανέρχεται στα ευρώ 52,500. Στις 27/07/2022 ενημερώθηκε το ΕΒΕΛ ότι το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) έχει ήδη προχωρήσει στην καταβολή Τμηματικής Πίστωσης ποσού ύψους €52.500, για την κατασκευή της τρίτης εξόδου στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου, ως η σχετική εκτίμηση δαπάνης από μέρους του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Σημειώνεται ότι, στα πλαίσια σχετικής ενημέρωσης από το Τμήμα Δημοσίων Έργων η έναρξη των εργασιών θα πραγματοποιηθεί εντός του προσεχούς Οκτωβρίου και αναμένεται να ολοκληρωθούν αρχές του 2023.

Παρέμβαση Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου

Με επιστολές από το ΕΒΕ Λευκωσίας προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης έχουμε εκφράσει τις θερμές ευχαριστίες προς την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου για την

Η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας επισκέφτηκε αρκετές βιομηχανικές περιοχές

Το ΕΒΕΛ χαιρετίζει την παρέμβαση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για αντιμετώπιση καιρικών φαινομένων στις βιομηχανικές περιοχές

άμεση παρέμβαση της στην αντιμετώπιση των πλημμυρών που προκλήθηκαν από έντονη βροχόπτωση στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου στις 30 Δεκεμβρίου 2021. Λόγω της έντονης βροχόπτωσης πλημμύρησε ένα μεγάλο μέρος της Οδού Προπυλαίων από τη συμβολή με την Οδό Δ. Βικέλα μέχρι το ανατολικό άκρο της. Ως αποτέλεσμα έκλεισαν και οι δυο εξοδοί της Βιομηχανικής Περιοχής Στροβόλου (από Δ. Βικέλα και Σπύρου Κυπριανού), καθιστώντας αδύνατη τη διέλευση οχημάτων και εγκλωβίζοντας όλους τους εργαζομένους.

Μετά από επικοινωνία του Επιμελητηρίου μας με τον Αρχιπύραρχο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας κον Πολύβιο Χατζηβασιλείου, εντός 10 λεπτών απεστάλη όχημα διάσωσης στην Οδό Προπυλαίων για διαχείριση των πλημμυρισμένων σημείων. Η παρέμβαση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ήταν σωτήρια και εκφράζουμε και πάλιν τις ευχαριστίες και ευγνωμοσύνη μας. Με άλλη επιστολή στις 04/08/2022 το ΕΒΕ Λευκωσίας προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης διαβίβασε τις ευχαριστίες προς την Πυροσβεστική Υπηρεσία και Αστυνομία Κύπρου για τον αποτελεσματικό τρόπο με τον οποίον διαχειρίστηκαν την πυρκαγιά της 25ης Ιουλίου 2022 στη Βιομηχανική Ζώνη Στροβόλου παρά το ΓΣΠ.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία ανταποκρίθηκε άμεσα και συγκροτημένα για να αντιμετωπίσει την πυρκαγιά και να την περιορίσει ώστε να μην επεκταθεί σε παρακείμενα υποστατικά, γεγονός που θα είχε δυσχερέστερες επιπτώσεις.

Πρόσθετα, η Αστυνομία Κύπρου ενήργησε αποτελεσματικά για να ρυθμίσει την κυκλοφοριακή κίνηση με σκοπό αφενός να αποτρέπει τη διέλευση οχημάτων και πολιτών στην ευρύτερη περιοχή για λόγους ασφάλειας αλλά και αφετέρου να διευκολύνει την απρόσκοπτη διακίνηση πυροσβεστικών οχημάτων στην Βιομηχανική Ζώνη Στροβόλου.

Θεωρούμε ότι ήταν μια καλά συντονισμένη επιχείρηση που διεκπεραιώθηκε με επιτυχία από την Πυροσβεστική και Αστυνομία και εκφράζουμε και πάλιν τις ευχαριστίες μας για την όλη διαχείριση.

ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

“

Στο 83.6%
η συνεισφορά
του τομέα
Υπηρεσιών
στην ανάπτυξη
της Κύπρου

ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

εσπόζουσα θέση στην Οικονομία εξακολουθεί να κατέχει ο τομέας των Υπηρεσιών. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν το 2021 σημείωσε αύξηση της τάξης του 8.4%. Με βάση τα επίσημα προκαταρκτικά στοιχεία και σε τρέχουσες τιμές το 2021 ανήλθε στα €23.437 εκ. έναντι €21.618 εκ. το 2020. Το μερίδιο του τριτογενούς τομέα στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ανήλθε στο 83.6% σε σύγκριση με συνεισφορά 2.3% του πρωτογενούς και 14.1% του δευτερογενούς τομέα.

Απονομή Δικαιοσύνης

Οι μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην εκδίκαση υποθέσεων και την απονομή δικαιοσύνης θα απαβλυνθούν αφού με την ψήφιση του νομοσχεδίου που τροποποιεί το Σύνταγμα, αναδιαμορφώνεται η ανώτερη βαθμίδα του δικαστικού μας συστήματος και για πρώτη φορά δημιουργείται τριτοβάθμια δικαιοδοσία. Στις 14/07/2022 υπερψηφίστηκε το νομοσχέδιο με βάση το οποίο θα επαναλειτούργησουν το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο και το Ανώτατο Δικαστήριο.

Το νομοσχέδιο αποτελεί μέρος ευρύτερων νομοθετικών ρυθμίσεων για την μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης, μαζί με τα νομοσχέδια «Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019» και «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», τα οποία προβλέπουν την ίδρυση και λειτουργία Εφετείου για την εκδίκαση των εφέσεων.

Συμφωνία RCB - Ελληνικής Τράπεζας

Το ΕΒΕΛ με ανακοίνωσή του συνεχάρη τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας κ. Κωνσταντίνο Ηροδότου για τον συντονισμό και τον εξαίρετο χειρισμό του στις διαβουλεύσεις μεταξύ της RCB και της Ελληνικής Τράπεζας, αλλά ιδιαίτερα για την επιτυχή κατάληξη των διαβουλεύσεων με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Το ΕΒΕΛ τόνισε ότι σ' αυτή τη δύσκολη και απρόβλεπτη συγκυρία απαιτούνται λεπτοί χειρισμοί, διορατικότητα και ιδιαίτερη δεξιότητα για να μετριάσουμε στο μέγιστο βαθμό που μπορούμε τα προβλήματα που θα προ-

Ο χώρος της πρώην Κρατικής Έκθεσης μετατρέπεται σε Ζώνη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας

κύψουν λόγω της παγκόσμιας οικονομικής αναταραχής που προκλήθηκαν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Αρχή Κρατικών Εκθέσεων

Ο χώρος της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων αποτελεί ένα σημαντικό κρατικό περιουσιακό στοιχείο που θα πρέπει να αξιοποιηθεί παραγωγικά ώστε να συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα. Ο χώρος αυτός σήμερα υπολειτουργεί και δεδομένου του ότι αποτελεί ένα μεγάλο ενιαίο τεμάχιο 250.000 τ.μ., η παραγωγική χρήση με αναπτυξιακή προοπτική αποτελεί μία πολύ θετική εξέλιξη.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει τη σύσταση Ομάδας Έργου με στόχο την ετοιμασία ολοκληρωμένης πρότασης η οποία να περιλαμβάνει και μελέτη χωροταξικού σχεδίου, για τον καλύτερο τρόπο αξιοποίησης του χώρου της Κρατικής Έκθεσης. Ο Αναπληρωτής Γραμματέας του ΕΒΕ Λευκωσίας κ. Ανδρέας Αντωνιάδης συμμετέχει στην Ομάδα Εργασίας.

Η Ομάδα Έργου αναγνωρίζοντας ότι η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα αποτελούν σημαντικούς μοχλούς μακροπρόθεσμης και βιώσιμης ανάπτυξης των πόλεων, μελέτησε τις διεθνείς τάσεις, σύμφωνα με τις οποίες η έρευνα και καινοτομία μετατοπίζονται από απομακρυσμένες περιοχές μέσα στις πόλεις. Οι κύριες αιτίες για αυτή τη μετατόπιση είναι τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι πόλεις, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε ψηλής τεχνολογίας οικοσυστήματα, πανεπιστήμια και προηγμένα ερευνητικά κέντρα, δεξαμενές ταλέντου και δίκτυα συνεργασίας. Παράλληλα, στο νέο ανοικτό μοντέλο καινοτομίας δίνεται έμφαση στην ποιότητα ζωής και στη διασύνδεση εργασίας, στέγασης και αναψυχής.

Η Λευκωσία εκτιμάται ότι έχει τα συστατικά εκείνα πάνω στα οποία να βασιστεί μια τέτοια πρωτοβουλία. Στην Έκθε-

ση Ανταγωνιστικότητας (2019) της Κύπρου, αναφέρεται ότι η χώρα διαθέτει σημαντικό δυναμικό για να καταστεί περιφερειακό ψηφιακό κέντρο, εκμεταλλευόμενο το μορφωμένο εργατικό δυναμικό της, τις αναπτυγμένες υποδομές και το φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον.

Η δημιουργία μιας ζώνης καινοτομίας αναμένεται ότι θα δράσει καταλυτικά στη διασύνδεση των διαφόρων ενεργειών που προωθούνται τα τελευταία χρόνια για ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας - όπως για παράδειγμα το σχέδιο κινήτρων startup Cyprus, τα φορολογικά κίνητρα, τα κέντρα αριστείας, η πρωτοβουλία blockchain και sandbox - με πολλαπλασιαστικές θετικές επιπτώσεις σε οικονομικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό επίπεδο.

Με απόφασή του στις 14/9/2022 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας και Επιχειρηματικής Ζώνης/Εκθεσιακού χώρου στο χώρο της Κρατικής Έκθεσης, γεγονός που επικυρώνει με τον καλύτερο τρόπο τις συντονισμένες και πολυετείς προσπάθειες που κατέβαλε το ΕΒΕ Λευκωσίας για την επίτευξη του στόχου αυτού. Το ΕΒΕΛ θα συνεχίσει τις προσπάθειές του προκειμένου η Λευκωσία να καταστεί κόμβος γνώσης και καινοτομίας, σημείο αναφοράς για το επιχειρείν της Κύπρου και της Ανατολικής Μεσογείου.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

“

Το ΕΒΕΛ
ηρωταγωνιστεί
στα εργασιακά
θέματα

Ουσιαστική παρέμβαση είχε το ΕΒΕΛ για αντιμετώπιση εργασιακών προβλημάτων λόγω πανδημίας

Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα

Το ΕΒΕ Λευκωσίας απασχόλησαν κατ' επανάληψη και έτυχαν ιδιαίτερης προσοχής τα εργασιακά θέματα, εξαιτίας της σοβαρής οικονομικής κρίσης που επέφερε η πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία.

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε ενεργά στον κοινωνικό διάλογο, στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα στο οποίο εκπροσωπείτε από τον Διευθυντή κ. Σωκράτη Ηρακλέους. Τα σημαντικότερα θέματα που απασχόλησαν το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα ήταν:

- Αλλαγές στον Νόμο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για πιστώσεις λόγω Σχεδίων για επιδόματα COVID-19.
- Γενικά θέματα και συζήτηση για εργασιακά θέματα
- Ο περί Δημόσιας Απασχόλησης Νόμος
- Εκσυγχρονισμός Συνταξιοδοτικού Συστήματος
- Εθνικός Κατώτατος Μισθός
- Εκσυγχρονισμός Στρατηγικής Απασχόλησης Ξένων Εργατών
- Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- Ηλεκτρονικό Σύστημα Εργάνη
- Σχέδια Κατάρτισης και Πρόσληψης Ανέργων
- Σχέδια Επιδότησης COVID-19.
- Ο περί Αδειών (Πατρότητας, Γονική, Φροντίδας, Ανωτέρας Βίας) και Ευέλικτων Ρυθμίσεων Εργασίας για την Ισορροπία μεταξύ Επαγγελματικής και Ιδιωτικής Ζωής (εναρμονιστικός) Νόμος του 2022.

- Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Προστασίας της Μητρότητας και Προστασίας της Πατρότητας τροποποιητικοί Νόμοι.
  - Ο περί ρύθμισης του Πλαισίου Οργάνωσης της Τηλεργασίας Νόμος του 2022.
  - Ο περί της Δημόσιας Απασχόλησης Νόμος του 2022.
- Έλλειψη Εργατικού Δυναμικού
- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας. Οι επιχειρήσεις σε όλους σχεδόν του κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην εξερεύνηση εργατικού δυναμικού το ειδικευμένο (τεχνίτες, μάγειρες, οδηγοί, γκαρσόνια, πωλητές/τριες, κλπ), όσο και ανειδίκευτου προσωπικού (βοηθοί κουζίνας, εργάτες παραγωγής, μεταφορείς κλπ).
- Το ΕΒΕ Λευκωσίας τόνισε ότι προκειμένου να υπάρχει ικανοποιητική κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων σε κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό θα πρέπει αναπόφευκτα να συνεχιστεί η πολιτική για παραχώρηση αδειών εισαγωγής σε ξένο εργατικό δυναμικό. Παράλληλα είναι απαραίτητο να εκσυγχρονιστούν τόσο η στρατηγική για την απασχόληση όσο και τα κριτήρια παραχώρησης αδειών για ξένους εργάτες με τρόπο ώστε να καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων. Προς τούτο το ΚΕΒΕ υπέβαλε εμπεριστατωμένο υπόμνημα και αναμένεται από το Υπουργείο Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ασφαλίσεων καθορισμός συνάντησης για να παρθούν αποφάσεις.

Άλλα μέτρα που εισηγήθηκε το ΕΒΕΛ για αντιμετώπιση του προβλήματος είναι η εντατικοποίηση των ενεργειών για ένταξη φοιτητών τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας, αυστηρότερη παρακολούθηση των δικαιούχων ΕΕΕ και επαναπροκήρυξη / επανασχεδιασμός των σχεδίων στήριξης της απασχόλησης της ΑνΑΔ.

Το ΕΒΕΛ χαιρέτισε την έκδοση των διαταγμάτων της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για απασχόληση ξένων φοιτητών και αιτητών πολιτικού ασύλου καθότι αυτά θα απαλύνουν το πρόβλημα. Το διάταγμα επεκτάθηκε και καλύπτει την εργοδότηση ξένων φοιτητών στα επαγγέλματα των βοηθών κουζίνας και καθαριστών στη ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Εθνικός κατώτατος μισθός

Το Υπουργικό Συμβούλιο την 31η Αυγούστου ψήφισε τη θέ-

σπιση Διατάγματος Εθνικού Κατώτατου Μισθού. Τα κυριότερα σημεία που προβλέπονται είναι τα εξής:

- Το Διάταγμα τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2023 και από την ημερομηνία αυτή το περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών Διάταγμα του 2012 καταργείται.
- Εφαρμόζεται για όλους τους εργοδοτούμενους στη Δημοκρατία με εξαιρέσεις τους οικιακούς εργαζόμενους, τους εργάτες γεωργοκτηνοτροφίας, τους εργαζόμενους στη ναυτιλία, καθώς επίσης και για εργαζόμενους για τους οποίους εφαρμόζεται το περί Κατωτάτων Μισθών στη Ξενοδοχειακή Βιομηχανία Διάταγμα του 2020.
- Οι διατάξεις του Διατάγματος δεν εφαρμόζονται για πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν κατάρτιση ή εκπαίδευση η οποία προβλέπεται με βάση νομοθεσία, πρακτική ή έθιμο για την απόκτηση διπλώματος ή/και για την άσκηση του επαγγέλματός τους.
- Επιπλέον, δεν επηρεάζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες προβλέπονται ευνοϊκότερες ρυθμίσεις για τους εργο-

Το ΕΒΕΛ χαιρετίζει τη ρύθμιση για την καθιέρωση κατώτατου μισθού στην Κύπρο

δοτούμενους μέσω οποιασδήποτε νομοθεσίας ή και σύμβασης ή και άλλης συμφωνίας ή πρακτικής ή εθίμου.

- Ο κατώτατος μηνιαίος μισθός καθορίζεται από την 1η Ιανουαρίου 2023 σε εννιακόσια σαράντα (940) ευρώ για πλήρη απασχόληση και καταβάλλεται σε οποιοδήποτε εργοδοτούμενο στη Δημοκρατία.
- Ο κατώτατος μηνιαίος μισθός που θα καταβάλλεται σε εργοδοτούμενους, που είτε πριν την 1η Ιανουαρίου 2023 είτε μετά την 1η Ιανουαρίου 2023 δεν έχουν συμπληρώσει έξι (6) μήνες συνεχούς απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη, από την 1η Ιανουαρίου 2023 καθορίζεται σε οκτακόσια ογδόντα πέντε (885) ευρώ για πλήρη απασχόληση, μέχρι τη συμπλήρωση έξι (6) μηνών συνεχούς απασχόλησης.
- Το ωράριο πλήρους απασχόλησης των εργαζομένων σε κάθε οικονομική δραστηριότητα είναι αυτό που ίσχυε κατά την έκδοση του σχετικού Διατάγματος, με βάση Νομοθεσία, Διάταγμα, σύμβαση, έθιμο ή πρακτική.
- Επίσης αναφέρεται ότι στην περίπτωση εργαζομένων με μερική απασχόληση ο κατώτατος μηνιαίος μισθός προσαρμόζεται αναλόγως των ωρών εργασίας σε σχέση με το πλήρες ωράριο που αναφέρεται πιο πάνω.
- Το Υπουργικό Συμβούλιο αποκτά δικαιοδοσία να ορίσει Επιτροπή αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού η οποία αποτελείται από τρεις (3) εκπρόσωπους των εργαζομένων, τρεις (3) εκπρόσωπους των εργοδοτών και τρεις (3) ανεξάρτητους ακαδημαϊκούς ή γνωσμένους κύρους εμπειρογνώμονες, ειδικούς σε εργασιακά θέματα, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται ως ο προεδρεύων της Επιτροπής από το Υπουργικό Συμβούλιο.
- Θεσμοθετείται μηχανισμός αναπροσαρμογής, με τον διορισμό των μελών της Επιτροπής, εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του Διατάγματος στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και λειτουργεί ως ακολούθως. Η Επιτροπή θα συντάσσει εισηγητική έκθεση η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό τουλάχιστο δύο (2) μήνες πριν από κάθε αναθεώρηση, λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους:
- την αγοραστική δύναμη του κατώτατου μισθού λαμβάνοντας υπόψη και τη διαφοροποίηση στο κόστος διαβίωσης,
- τις τάσεις στα επίπεδα απασχόλησης και ποσοστά ανεργίας,
- τη διαφοροποίηση στην οικονομική ανάπτυξη και στα επίπεδα παραγωγικότητας,

- τη διαφοροποίηση και τις τάσεις στα επίπεδα απολαβών και την κατανομή τους,
- τις επιπτώσεις που οποιαδήποτε μεταβολή του κατώτατου μισθού θα έχει στα επίπεδα απασχόλησης, τους δείκτες σχετικής και απόλυτης φτώχειας, το κόστος διαβίωσης και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Ο μηχανισμός αναπροσαρμογής τίθεται σε ισχύ για την πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος του Διατάγματος, την 1η Ιανουαρίου 2024 και ακολούθως θα τίθεται σε εφαρμογή κάθε δύο έτη.

- Το Διάταγμα δεν επηρεάζει οποιοδήποτε άλλες ρυθμίσεις για αμοιβή υπερωριακής απασχόλησης ή και εργασία εκτός κανονικού ωραρίου ή και εργασία σε γιορτές και αργίες ή και άλλα ωφελήματα.
- Όταν στο πλαίσιο της συμφωνημένης σύμβασης εργασίας ο εργοδότης παρέχει στον εργοδοτούμενο αξιοπρεπή διατροφή ή/και διαμονή, ο κατώτατος μηνιαίος μισθός μπορεί να μειώνεται, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ εργοδότη και εργοδοτούμενου, ως ακολούθως:
(α) μέχρι 15% όταν παρέχεται διατροφή, ή / και
(β) μέχρι 10% όταν παρέχεται διαμονή.

Σημειώνεται ότι ο εργοδοτούμενος δύναται να τερματίσει την πιο πάνω συμφωνία για παροχή διατροφής ή και διαμονής, με προειδοποίηση σαράντα πέντε (45) ημερών προς τον εργοδότη.

- Σε περίπτωση εργοδότησης προσώπων ηλικίας μέχρι 18 ετών για περιστασιακή απασχόληση που δεν υπερβαίνει τους δύο συνεχόμενους μήνες, ο κατώτατος μισθός σε χρήμα μπορεί να μειώνεται κατά 25%.

Εννοείται ότι η ανωτέρω μείωση κατά 25% δεν μπορεί να ισχύει ταυτόχρονα με τις οποιοδήποτε άλλες μειώσεις προβλέπονται από τις διατάξεις του σχετικού διατάγματος.

Παραχώρηση Αδειών Εργασίας σε Αλλοδαπούς
Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε από το ΕΒΕ Λευκωσίας και στην ανάγκη απλοποίησης των διαδικασιών παραχώρησης αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς, εκεί όπου αποδεδειγμένα δεν υπάρχει ενδιαφέρον από Κύπριους ή Ευρωπαίους πολίτες. Αυτή είναι μια αναγκαιότητα τόσο για την ομαλή λειτουργία των επιχειρήσεων όσο και για τη διασφάλιση της ανοδικής πορείας της οικονομίας καθότι έχει αρχίσει να παρατηρείται σε κάποιους τομείς (ξενοδοχεία, αρτοποιεία, γεωργία, κτηνοτροφία) και σε κάποια επαγγέλματα (εργάτες παραγωγής, εργάτες νυκτερινής βάρδιας, βοηθοί κουζίνας) ανάγκη εργοδότησης αλλοδαπών από τρίτες χώρες λόγω έλλειψης κοινωνικών αλλά και της απροθυμίας των Κυπρίων να ασχο-

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ληθούν με αυτά τα επαγγέλματα. Το ΕΒΕ Λευκωσίας σε συνεργασία με το ΚΕΒΕ κατέθεσε εμπεριστατωμένο έγγραφο το οποίο περιέχει εισηγήσεις για απλούστευση των διαδικασιών και εκσυγχρονισμό των κριτηρίων για την παραχώρηση αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς.

Τετράημερη Εβδομάδα Εργασίας

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΒΕΛ μελέτησε το θέμα της εφαρμογής της τετράημερης εβδομάδας εργασίας με αφορμή την εφαρμογή της σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τετράημερη εβδομάδα εργασίας είναι πρόσθετη μορφή ελεύκτης απασχόλησης την οποία το ΚΕΒΕ στηρίζει, νοου-

μένου ότι γίνεται με τρόπο που να εξυπηρετεί τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους.

Η εφαρμογή της δεν μπορεί να είναι οριζόντια καθότι υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες από την φύση τους, είναι αδύνατο να υιοθετήσουν ένα τέτοιο σύστημα.

Τέτοιες ρυθμίσεις δεν εφαρμόζονται οριζόντια και μονομερώς και σε περίπτωση εφαρμογής τους, θα πρέπει παράλληλα να τροποποιηθούν και άλλες επηρεαζόμενες νομοθεσίες και συλλογικές συμβάσεις που αναφέρονται στο πενθήμερο / οκτάωρο. Το ΕΒΕΛ δεν έχει πάρει θέση για το θέμα αυτό καθότι η συζήτηση που ξεκίνησε εντελώς ξαφνικά απαιτεί ιδιαίτερη έρευνα προτού λάβουμε απόφαση για τελική άποψη.

Το ΕΒΕΛ μελέτησε το θέμα της εφαρμογής τετράημερης εβδομάδας εργασίας

ΔΡΑΣΕΙΣ

“

Παρά τις δυσκολίες
ηθούσια δράση
παρουσίασε
το ΕΒΕΛ ΤΟ 2021

ΔΡΑΣΕΙΣ

Συνέδριο ΕΒΕΛ και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συνδιοργάνωσε με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank – EIB) συνέδριο με τίτλο “Investment at times of shocks – The Cyprus perspective”.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά στις 2 Μαΐου 2022 και το παρακολούθησαν πέραν των 300 συμμετεχόντων. Στο συνέδριο παρουσιάστηκε η ετήσια έρευνα που έγινε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και αναλύθηκαν σημαντικά ευρήματα για τις επενδυτικές προθέσεις των Κυπριακών Επιχειρήσεων και γενικά για το επενδυτικό κλίμα στην Κύπρο.

Μερικά από τα ευρήματα της έρευνας της EIB που παρουσίασε η κα. Debora Revoltella (Επικεφαλής Τμήματος Οικονομικών Μελετών της EIB) έχουν ως εξής:

- Οι επιχειρήσεις της Κύπρου ήταν πιο αισιόδοξες για το 2021 απ’ ό,τι το 2020.
- Οι επιχειρήσεις της Κύπρου διοχέτευαν το μισό των επενδύσεων τους σε κτήρια και εξοπλισμό (περίπου 37%).
- Η πανδημία έχει μεγάλο αντίκτυπο στις κυπριακές επιχειρήσεις με το 46% να δηλώνουν μείωση στις πωλήσεις τους.
- Η πλειοψηφία των κυπριακών επιχειρήσεων (83%) δήλωσαν ότι δεν υπήρξε επίπτωση στα επενδυτικά τους σχέδια.
- Οι περισσότερες κυπριακές επιχειρήσεις επιστράτευαν τη σύγχρονη τεχνολογία για τις ανάγκες τους, λόγω πανδημίας.

Στο καλωσόρισμά του ο Πρόεδρος του ΕΒΕΛ κ. Μιχάλης Μουσιούττας ευχαρίστησε την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τη διεξαγωγή της έρευνας και τη στενή συνεργασία μεταξύ της EIB και του Επιμελητηρίου Λευκωσίας.

Όπως είπε τόσο η πανδημία, όσο και ο πόλεμος στην Ουκρανία δημιουργήσαν προβλήματα στις επιχειρήσεις αλλά και στους καταναλωτές, γεγονός που επηρέασε το επενδυτικό κλίμα. Ακόμα ο κ. Μουσιούττας έκανε ειδική αναφορά στα προβλήματα της ενεργειακής κρίσης, στην αύξηση του πληθωρισμού και στις στρεβλώσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Πρόσθεσε επίσης ότι τα πορίσματα της έρευνας, που έγινε πριν ξεσπάσει ο πόλεμος στην Ουκρανία, καταδεικνύουν ότι οι επιχειρήσεις της Κύπρου είναι πιο αισιόδοξες από πριν. Το κλίμα ωστόσο φαίνεται να αλλάζει, δεδομένων και των τρεχουσών εξελίξεων.

Αναφερόμενος στις ξένες επενδύσεις προς την Κύπρο, είπε ότι η Κύπρος μπορεί να προσελκύσει επενδυτικά κεφάλαια σε πολλούς τομείς, γιατί συγκεντρώνει αρκετά συγκριτικά

πλεονεκτήματα, όπως το ποιοτικό επίπεδο διαβίωσης, οι σύγχρονες υποδομές, το ελκυστικό φορολογικό σύστημα, οι υψηλού επιπέδου επαγγελματίες, το εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό αλλά και η σταθερότητα.

Ειδική αναφορά έγινε στο ρόλο της Κύπρου που ως χώρα – μέλος της ΕΕ μπορεί να αποτελέσει τον διάδρομο για τις αγορές της Μέσης Ανατολής.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση απηύθυνε η Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κα Lilyana Pavlova και ακολούθησαν ομιλίες από τον Υπουργό Οικονομικών κ. Κωνσταντίνο Πετρίδη και από τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας κ. Κωνσταντίνο Ηροδότου.

Στο συνέδριο μίλησαν ακόμα ο κ. Χριστόδουλος Αγκαστινιώτης, Πρόεδρος ΚΕΒΕ, η κ. Anita Fürstenberg-Lucius Διευθύντρια Επιχειρήσεων Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης της EIB, ο κ. Κυριάκος Κακουρής Οικονομικός Διευθυντής Υπουργείου Οικονομικών και ο κ. Φοίβος Στασόπουλος Ανώτατος Διευθυντής Τραπεζικής της Ελληνικής Τράπεζας, με συντονίστρια την κ. Χαριτίνη Τσαγκάρη, Καθηγήτρια, Επικεφαλής Τμήματος Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Συναντήσεις για το Κυκλοφοριακό της Λευκωσίας

Ο «βραχνάς» του Κυκλοφοριακού είναι ένα θέμα που έχει επανειλημμένα απασχολήσει το ΕΒΕ Λευκωσίας. Αφουγκραζόμενο τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς, τόσο των επιχειρήσεων όσο και των πολιτών, το ΕΒΕΛ πραγματοποίησε σειρά συναντήσεων με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τον Υπουργό Μεταφορών, Συγκοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσο, τον Υπουργό Οικονομικών κ. Κωνσταντίνο Πετρίδη, τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Νίκο Νουρή, τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Επικοινωνιών και Έργων κ. Μαρίνο Μουσιούττα, τον Δήμαρχο Λευκωσίας κ. Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη, τον Συγκοινωνιολόγο κ. Νάσο Κολουβά, τον Διευθυντή της Cyprus Public Transport κ. Αλέξανδρο Καμπέρο κ.α.

Ενώπιον των εμπλεκόμενων φορέων το ΕΒΕ Λευκωσίας κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις οι οποίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Την δημιουργία τραμ στην Λευκωσία, το οποίο είναι οικονομικά αλλά και περιβαλλοντικά βιώσιμο
- Την εφαρμογή κλιμακωτού ωραρίου σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα για άμβλυνση του προβλήματος
- Την όσο δυνατόν γίνεται επίσπευση των έργων για τον Περιφερειακό της Λευκωσίας, και των άλλων οδικών έργων
- Την επίσπευση εγκατάστασης ευφυών συστημάτων στα φώτα τροχαίας (έξυπνα φώτα) για διαχείριση της τρο-

Το ΕΒΕΛ τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό πρωτοστάτησε σε πολλές δράσεις την προηγούμενη χρονιά

Το ΕΒΕΛ αναλαμβάνει συνεχώς πρωτοβουλίες για το κυκλοφοριακό πρόβλημα στη Λευκωσία

χαίας κίνησης

- Την ενθάρρυνση με σύστημα κινήτρων για χρήση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς
- Την ενίσχυση της τροχαίας και την αποφυγή δημιουργίας νέων δρόμων
- Την συνολική αλλαγή της νοοτροπίας των πολιτών με στόχο την χρήση των αυτοκινήτων μόνο για αναγκαίες μετακινήσεις
- Προώθηση του θεσμού των σχολικών λεωφορείων

Όπως έχει καταγραφεί και στο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα, το 2023 θα δημιουργηθεί κυκλοφοριακό έμφραγμα στην Λευκωσία, γεγονός που έχει υπογραμμίσει πολλές φορές το ΕΒΕ Λευκωσίας, καλώντας όλους τους αρμόδιους να δράσουν γρήγορα και αποτελεσματικά.

Δυστυχώς οι έως τώρα ενέργειες που γίνονται εντείνουν, αντί να απαμβλύνουν το πρόβλημα. Απ' ότι έχει διαφανεί, οι λύσεις που έχουν υλοποιηθεί, όπως για παράδειγμα αρκετές μονοδρομήσεις, δεν φαίνεται να είναι πλήρως λειτουργικές, γεγονός που δυσχεραίνει περαιτέρω την κατάσταση. Είναι για αυτό επιτακτική ανάγκη να υπάρξει ολιστική θεώρηση του Κυκλοφοριακού και όχι αποσπασματικές και μεμονωμένες ενέργειες που απλά μετακυλίνουν το πρόβλημα. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο μέσω της σωστής εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, το οποίο προνοεί και λύση του Κυκλοφοριακού λαμβανομένης υπόψη και την περίπτωση της επανένωσης της πόλης. Το ΕΒΕ Λευ-

κωσίας θα συνεχίσει να έχει επαφές για το θέμα του κυκλοφοριακού, και ευελπιστεί πως σύντομα θα δοθούν οι λύσεις που χρειάζονται, με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της Λευκωσίας. Παράλληλα, καλεί για ακόμα μία φορά όλους τους συναρμόδιους φορείς (Κυβέρνηση, Βουλή, Υπουργείο Μεταφορών και Τοπική Αυτοδιοίκηση) να έρθουν προ των ευθυνών τους και να προβούν άμεσα σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για επίλυση του Κυκλοφοριακού. Σε διαφορετική περίπτωση, θα είναι συνυπάιτιοι και συνυπόλογοι στους πολίτες για την κακή κατάσταση που θα περιέλθει η πρωτεύουσα λόγω της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Προγεύματα εργασίας

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΒΕ Λευκωσίας αποφάσισε τη διοργάνωση προγευμάτων εργασίας με τους Βουλευτές Λευκωσίας και Κερύνειας με στόχο την προώθηση των θεμάτων που αφορούν στην οικονομία και την επιχειρηματικότητα. Το πρώτο πρόγευμα εργασίας πραγματοποιήθηκε με τον Πρόεδρο και τους Βουλευτές Λευκωσίας και Κερύνειας του ΔΗΣΥ. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ κ. Αβέρωφ Νεοφύτου εξήρε την συμβολή του ΕΒΕΛ στις προκλήσεις που αντιμετώπισε η κυπριακή οικονομία και ο επιχειρηματικός κόσμος, τόσο κατά το 2013, όσο και κατά την περίοδο της πανδημίας. Το προσεχές διάστημα θα ακολουθήσουν και άλλα προγεύματα εργασίας και επαφές του ΕΒΕΛ με πολιτικά κόμματα.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Συνάντηση με τον Δήμαρχο Λευκωσίας για την Λεωφόρο Μακαρίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο συναντήθηκε με τον Δήμαρχο Λευκωσίας κ. Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη για συζήτηση του καθεστώτος κυκλοφορίας της Λεωφόρου Μακαρίου που επηρεάζει άμεσα πολλά μέλη του ΕΒΕ Λευκωσίας.

Ο Δήμαρχος ξεκαθάρισε πως μετά την ολοκλήρωση του έργου, τον Αύγουστο 2022, θα εφαρμοστεί πιλοτικά η κυκλοφοριακή ρύθμιση η οποία ήταν αρχικά σχεδιασμένη – «Εξουσιοδοτημένη Είσοδος Οχημάτων» και η οποία θα αφορά λεωφορεία, ταξί, οχήματα τροφοδοσίας και μόνιμους κατοίκους. Η είσοδος των εξουσιοδοτημένων οχημάτων θα γίνεται με τη χρήση τεχνολογικών εργαλείων όπως κάμερες ανάγνωσης πινακίδων οχημάτων.

Σε σχέση με το γενικό έργο της ανάπλασης του εμπορικού τριγώνου, ο Δήμαρχος διευκρίνισε ότι η Μακαρίου δεν σχεδιάστηκε για να ομαλύνει την κυκλοφορία αλλά για να αποτελέσει ξανά την κυριότερη εμπορική αρτηρία για όλη την Λευκωσία. Για το λόγο αυτό, το έργο προσέλκυσε εμπορικές αλλά και οικιστικές επενδύσεις.

Για τα έργα που τροχοδρομούνται στο Δήμο και αφορούν θέματα κυκλοφορίας, ανέφερε πως όλα τα έργα που θα υλοποι-

ούνται για τα επόμενα 10 χρόνια θα πρέπει να έχουν στόχο την μείωση των εκπομπών διοξειδίων του άνθρακα προσθέτοντας ότι η Λεωφόρος Μακαρίου θα προχωρήσει με τους αρχικούς σχεδιασμούς εξωραϊσμού της.

Συνάντηση με τον Λοιμοξιολόγο Δρ. Κώστα Κωνσταντίνου

Το ΕΒΕ Λευκωσίας απασχόλησε επανειλημμένα το θέμα της Πανδημίας – COVID – 19 και οι επιπτώσεις στην επιχειρηματικότητα και την οικονομία. Για τον λόγο αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο συναντήθηκε στις 6.12.2021 με τον Δρ. Κώστα Κωνσταντίνου - λοιμοξιολόγο και μέλος της συμβουλευτικής ομάδας. Ο Δρ. Κωνσταντίνου έκανε ανασκόπηση των δύο χρόνων πανδημίας και τις τρέχουσες εξελίξεις. Ανέφερε πως φαίνεται η υποχώρηση του ιού και του 5ου κύματος καθώς προχωράμε στην ενδημικότητα. Τα μέλη του Συμβουλίου τόνισαν την ανάγκη προετοιμασίας μελετών για λειτουργία σε καθεστώς επιδημίας και την ετοιμασία σχετικών μηχανισμών.

Το ΕΒΕΛ πρωτοστάτησε στη συνεργασία με τη Σαουδική Αραβία

Το ΕΒΕ Λευκωσίας με ανακοίνωσή του εξέφρασε την ικανο-

Συνάντηση Διοικητικού Συμβουλίου ΕΒΕΛ με τον Πρόεδρο και τους βουλευτές Λευκωσίας και Κερύνειας του ΔΗΣΥ

Συνάντηση Διοικητικού Συμβουλίου ΕΒΕΛ με το Δήμαρχο Λευκωσίας

ποίησή του για τα θετικά αποτελέσματα των επαφών του Υφυπουργού Τουρισμού κ. Σάββα Περδίου στην Τζέντα της Σαουδικής Αραβίας.

Σύμφωνα με το ΕΒΕ Λευκωσίας ο δρόμος για στενότερη εμπορο-οικονομική συνεργασία με τη Σαουδική Αραβία άνοιξε το 2014 όταν τα Επιμελητήρια της Λευκωσίας και της Τζέντας υπέγραψαν Πρωτόκολλο Συνεργασίας και Αδελφοποίησης.

Όπως αναφερόταν στο Πρωτόκολλο, η Κύπρος μπορεί να αποτελέσει την πύλη προς την Ευρώπη και η Σαουδική Αραβία την αντίστοιχη πύλη για την ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής. Κατά την υπογραφή τονίστηκε ότι οι προοπτικές συνεργασίας που διανοίγονται είναι εξαιρετικές. Παράλληλα

τονίστηκε η ανάγκη επανέναρξης των απ' ευθείας πτήσεων με τη Σαουδική Αραβία η οποία θα θέσει τα θεμέλια για σημαντική αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την χώρα μας, όχι μόνο μέσω Σαουδικής Αραβίας αλλά και των γειτονικών της χωρών.

Κατά τις επαφές του στην Τζέντα ο κ. Περδίου είχε συνάντηση και με το Εμπορικό Επιμελητήριο της πόλης, το οποίο είναι αδελφοποιημένο με το ΕΒΕ Λευκωσίας.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

“

Το ΕΒΕΛ
συμμετέχει
σε Ευρωπαϊκά
Προγράμματα
που προάγουν
το επιχειρείν

Εναρκτήρια συνάντηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “WAST” που πραγματοποιήθηκε στο Λούμπλιν (Πολωνία)

ο ΕΒΕ Λευκωσίας συντονιστής του Ευρωπαϊκού έργου “Ενδυνάμωση του Πολιτισμού διά μέσου της Επιχειρηματικότητας”

Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκωσίας θα είναι συντονιστής εταίρος του έργου “Ενδυνάμωση του Πολιτισμού διά μέσου της Επιχειρηματικότητας. Εισάγοντας Επιχειρηματικές Ακαδημίες προς Νέους Επαγγελματίες στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές”.

Το έργο που θα ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2024, συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus + Βασική Δράση 2. Στόχος του είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων και η ενίσχυση των δεξιοτήτων των νέων επαγγελματιών που ζουν και εργάζονται σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό τομέα. Μέσα από έρευνες ομάδων εστίασης και πεδίου, θα καταγραφούν οι απαραίτητες δεξιότητες που πρέπει να έχουν οι νέοι ώστε να βελτιώσουν τις εργασιακές τους ικανότητες αλλά και τις ευκαιρίες εργοδότησής τους, καθώς επίσης και να αναπτύξουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό Τομέα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα εργαλεία πρόσβασης σε χρηματοδότηση, στην ψηφιοποίηση και στο ψηφιακό μάρκετινγκ.

Για την υλοποίηση του στόχου, το έργο προνοεί τη δημιουργία Επιχειρηματικών Ακαδημιών με στόχο την εκπαίδευση των νέων μέσω καινοτόμων εκπαιδευτικών προ-

γραμμάτων, με την εμπλοκή ειδικών και επαγγελματιών από τον επιχειρηματικό και πολιτιστικό τομέα.

Το τελικό στάδιο προβλέπει την δημιουργία και την βιώσιμη ανάπτυξη ενός πρωτότυπου HUB σε απομακρυσμένη, μη-αστική περιοχή της ευρύτερης Λευκωσίας, με σκοπό την παροχή στήριξης σε νέους. Η δημιουργία του πρωτότυπου HUB και ο οδηγός βιώσιμης ανάπτυξής τους, θα αποτελέσουν ένα σημαντικό εργαλείο που θα εμπλουτίσει την πολιτική των τοπικών αρχών σε θέματα νεανικής επιχειρηματικότητας, αποτελώντας βέλτιστη πρακτική για απομακρυσμένες κοινότητες.

Στο εταιρικό σχήμα που συντονίζει το ΕΒΕ Λευκωσίας, συμμετέχουν επίσης, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Κύπρου, το Matera Hub (Ιταλία), η εταιρία Danmar Computers (Πολωνία), η Εταιρεία Έρευνας, Εκπαίδευσης, Καινοτομίας και Ανάπτυξης Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Ελλάδα) και η εταιρεία συμβούλων εκπαίδευσης Catro (Βουλγαρία).

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα WAST

Το ΕΒΕ Λευκωσίας συμμετείχε στην εναρκτήρια συνάντηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “WAST - Support Young Women and Professionals in the field of Alternative and Sustainable Tourism” που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Λούμπλιν της Πολωνίας στις 19 και 20 Ιουλίου 2022. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, οι εταίροι συζήτησαν τους στόχους και τις προτεραιότητες του προγράμματος,

ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

καθώς επίσης και την κατανομή εργασιών μεταξύ τους, για την διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, το οποίο θα ολοκληρωθεί τον Μάιο του 2024.

Το εταιρικό σχήμα που συμμετέχει στο πρόγραμμα αποτελείται από 6 εταίρους από 5 χώρες οι οποίοι είναι οι εξής:

- OIC Poland Foundation (Πολωνία) – Επικεφαλής εταίρος
- C.F.C.D.C CENTRE FOR COMPETENCE DEVELOPMENT CYPRUS (Κύπρος)
- EBE Λευκωσίας (Κύπρος)
- CYBERNO AMKE (Ελλάδα)
- Associazione Ergon a favore dei Sordi (Ιταλία)
- YOUTH INITIATIVE OF CITIES (Ουκρανία)

Στόχος του WAST είναι η υποστήριξη νέων γυναικών και νέων επαγγελματιών στον τομέα του εναλλακτικού και βιώσιμου τουρισμού μέσω ψηφιακών καναλιών, ώστε να προωθηθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή καλών πρακτικών στον τομέα της νεολαίας και του τουρισμού αλλά και η δημιουργία δικτύων και συνεργασιών με νέους επαγγελματίες στην Ευρώπη που ενδιαφέρονται για τον τουριστικό τομέα.

Κύριο παραδοτέο του έργου είναι η ετοιμασία ενός Οδηγού που θα αποσκοπεί στην ανάπτυξη και ενίσχυση των δεξιοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό και την ικανότητα των νέων γυναικών ξεναγών να σχεδιάζουν και να υλοποιούν θεματικές εναλλακτικές και βιώσιμες περιηγήσεις. Το EBE Λευκωσίας θα ηγηθεί της δράσης που αφορά την πιλοτική δοκιμή και αξιολόγηση του Οδηγού.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LEVEL UP

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από κάθε κείμενο πολιτικής αλλά και στρατηγικής για την επόμενη δεκαετία, έχει καταδείξει το θέμα του ψηφιακού μετασχηματισμού ως τον κυριότερο πυλώνα ολικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Ωστόσο, όπως τεκμηριώνουν τα στοιχεία, το 70% των επιχειρήσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο αδυνατούν να ακολουθήσουν και να υιοθετήσουν τις ταχύτερες εξελίξεις στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού αντιμετωπίζοντας άμεσα ακόμη και ζητήματα επιβίωσης.

Η Κύπρος, αν και καταγράφει ραγδαία ανάπτυξη στον τομέα, ιδιαίτερα με την ίδρυση του Υφυπουργείου Καινοτομίας και

Το EBE συμμετέχει σε Κοινοπραξία για ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων

Ψηφιακού μετασχηματισμού, εντούτοις εξακολουθεί να κατατάσσεται αρκετά χαμηλά σε σχέση με τους ευρωπαϊκούς δείκτες. Ιδιαίτερα στον εξαιρετικά σημαντικό δείκτη της Ψηφιακής Οικονομίας, η Κύπρος κατατάσσεται 20η ανάμεσα στα 27 κράτη – μέλη.

Το Επιμελητήριο μας, αναλαμβάνοντας ηγετικό ρόλο στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού στην επιχειρηματική κοινότητα με στόχο την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας τους, συμμετέχει σε κοινοπραξία δεκαεσσάρων εταίρων από την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Δανία, την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Φινλανδία και τη Γερμανία. Το νέο ευρωπαϊκό συγχρηματοδοτούμενο έργο με τίτλο LEVEL UP, στοχεύει στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων διευθυντικών στελεχών των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στο κρίσιμο αυτό θέμα του ψηφιακού μετασχηματισμού, με συνολικό προϋπολογισμό έργου τα 2 εκατομμύρια 800 χιλιάδες ευρώ.

Στόχος μας, η διοχέτευση γνώσης σε σχέση με τους τρόπους λειτουργίας και εφαρμογής στις επιχειρήσεις της Λευκωσίας, των τομέων του blockchain, 3D modelling, Cybersecurity, Artificial Intelligent και Data Analytics, με ορίζοντα υλοποίησης τα 3 χρόνια.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

“

Η γενική δράση
του ΕΒΕΛ σε
διάφορα θέματα
είναι αξιοσημείωτη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Αριστίνδην Μέλη

Το Διοικητικό Συμβούλιο ασκώντας το δικαίωμά του σύμφωνα με το άρθρο 24 (στ) του Καταστατικού του ΕΒΕ Λευκωσίας, αποφάσισε σε συνεδρία της Ολομέλειάς του τον διορισμό των κας. Δέσποινας Χρυσοχού, κο. Αντώνη Λατούρου και κο. Αλέξη Χαραλαμπίδη σαν κατ' επιλογή μέλη στο Διοικητικό Συμβούλιο του Επιμελητηρίου.

Νεανική Επιχειρηματικότητα

Το ΕΒΕ Λευκωσίας δίνει ιδιαίτερη σημασία στην νεανική επιχειρηματικότητα, αναγνωρίζοντας το ρόλο της στην στήριξη και την ενθάρρυνση των νέων με την ανάληψη διαφόρων πρωτοβουλιών στον τομέα των επιχειρήσεων. Ενδεικτικό του ενδιαφέροντος αυτού είναι η συμμετοχή του Προέδρου του Επιμελητηρίου Νέων Λευκωσίας ως παρατηρητή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΒΕ Λευκωσίας. Το ΕΒΕ Λευκωσίας και το ΚΕΒΕ ανέλαβαν την προώθηση του θεσμού βράβευσης νέων επιχειρηματιών κάτω των 40 ετών του οποίου ηγείται ο Επίτιμος Γραμματέας του ΕΒΕ Λευκωσίας κ. Παναγιώτης Παπαφιλίππου με την απονομή των βραβείων νέων επιχειρηματιών «Γε νέο Επιχειρείν».

Οι βραβευθέντες για το έτος 2021 είναι :

- Υπηρεσίες – Εύη Πολυδύρου
- Έρευνα, Καινοτομία, Τεχνολογία – Μιχάλης Τυρίμος
- Εμπορικές Επιχειρήσεις – Χρίστος Φωτιάδης
- Βιομηχανικές Επιχειρήσεις – Μιχάλης Πέτρου
- Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις – Κώστας Δίας Οικονόμου
- Τουρισμός – Αλέξανδρος Λεοτσάκος

Μέλη

Ο ιδιαίτερα σημαντικός ρόλος που διαδραματίζει το ΕΒΕ Λευκωσίας στην ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και η συνεχής και έντονη δραστηριότητά του στην προώθηση και επίλυση των προβλημάτων των μελών του, έχει επιτύχει την αναβάθμισή του σε ένα σοβαρό οργανισμό που εκπροσωπεί επάξια τον επιχειρηματικό κόσμο της πόλης και επαρχίας της Λευκωσίας. Τούτο διαφάνηκε και από την αύξηση των νέων μελών που ενεγράφησαν στο δυναμικό του Επιμελητηρίου. Στο χρόνο που μας πέρασε ενεγράφησαν στο Επιμελητήριό μας 49 νέες εταιρείες.

Διορισμός Αναπληρωτή Γραμματέα στο ΕΒΕΛ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λευκωσίας στη συνεδρία της Ολομέλειας του αποφάσισε το διορισμό του Ανδρέα Α. Αντωνιάδη στη θέση του Αναπληρωτή Γραμματέα του ΕΒΕ Λευκωσίας. Ο κ. Αντωνιάδης ανέλαβε καθήκοντα την 1η Μαρτίου 2022, ενώ

ταυτόχρονα διατηρεί και τη θέση του Διευθυντή Βιομηχανίας, την οποία κατέχει από το 2004.

CYs EN ISO 9001:2015

Το ΕΒΕ Λευκωσίας διατήρησε την πιστοποίησή του με το διεθνές σύστημα ποιότητας CYs EN ISO 9001:2015.

Σε επιθεώρηση που έγινε το 2021 εξετάστηκε η πρόοδος υλοποίησης των ενεργειών από προηγούμενες διοικητικές ανασκοπήσεις, οι αλλαγές σε εξωτερικές και εσωτερικές παραμέτρους, η ικανοποίηση των πελατών, η αναπληροφόρηση από τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, ο βαθμός ικανοποίησης των στόχων ποιότητας, οι επιδόσεις των διεργασιών, η συμμόρφωση των Υπηρεσιών κα. Διαχρονικός στόχος του ΕΒΕΛ είναι η δέσμευση της διεύθυνσης και του προσωπικού για την εφαρμογή των συστημάτων ποιότητας και την άρτια εξυπηρέτηση του επιχειρηματικού κόσμου της πόλης μας.

Ιστοσελίδα ΕΒΕ Λευκωσίας

Η Ιστοσελίδα του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λευκωσίας (ΕΒΕΛ) αποτελεί σημαντικό εργαλείο επικοινωνίας τόσο για τα Μέλη του, όσο και για τον επιχειρηματικό κόσμο. Στην ιστοσελίδα αναρτώνται οι ανακοινώσεις και δελτία τύπου που εκδίδει το Επιμελητήριο, επιχειρηματικά νέα, εκδηλώσεις αλλά και πληροφορίες σε σχέση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Επιμελητηρίου. Το ΕΒΕΛ βρίσκεται στην διαδικασία αναδιαμόρφωσης της ιστοσελίδας του www.ncsi.org.cy, με στόχο να γίνει πιο φιλική προς τους χρήστες (user-friendly) αλλά και την καλύτερη προβολή των θεμάτων που σχετίζονται με το Επιμελητήριο.

Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Το ΕΒΕ Λευκωσίας αξιοποιεί παράλληλα και τα ψηφιακά κανάλια επικοινωνίας. Μέσα από τον λογαριασμό στο Facebook (nicosiacci), στο Twitter (Nicosiachamber) και στο LinkedIn (Nicosia Chamber of Commerce and Industry), το ΕΒΕΛ παρέχει ενημέρωση προς τον επιχειρηματικό κόσμο αλλά και το ευρύ κοινό σε σχέση με τις δραστηριότητες του ΕΒΕΛ, ενώ προβάλλει και σημαντικές ανακοινώσεις που αφορούν τις επιχειρήσεις.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ 2020 -2023

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Μουσιούττας Μιχάλης
Μέλη: Αναστασιάδης Στέλιος
Φωτιάδης Ιάκωβος
Δημοσθένους Δήμος
Λένας Μάριος
Κελεπέσις Άκης
Καλλής Μαρίνος
Παπαφιλίππου Παναγιώτης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Πρόεδρος: Φωτιάδης Ιάκωβος
Μέλη: Δημοσθένους Δήμος
Ιωάννου Λύσανδρος
Κρίγγου Θεόδωρος
Στρατή Ρολάνδη Μελίτα
Χαραλάμπους Χριστάκης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Πρόεδρος: Δημοσθένους Δήμος
Μέλη: Αγκαστινιώτης Κυριάκος
Ζορπάς Κώστας
Καλλής Μαρίνος
Λατούρος Αντώνης
Παπαφιλίππου Παναγιώτης
Φωτιάδης Ιάκωβος
Χαραλαμπίδης Αλέξης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πρόεδρος: Λένας Μάριος
Μέλη: Αναστασίου Δήμος
Αργυρού Γιάννος
Καλλής Μαρίνος
Κελεπέσις Άκης
Μάρκου Πιερής
Μιχαήλ Χάρης
Μούντης Γιώργος
Μπένφιλιτ Λούκας
Παντζαρή Σταύρος
Σιακόλας Νικόλας
Στρατή Ρολάνδη Μελίτα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Πρόεδρος: Κελεπέσις Άκης
Μέλη: Μιχαήλ Χάρης
Μούντης Γιώργος
Καλλής Μαρίνος
Κρίγγου Θεόδωρος
Παπαφιλίππου Παναγιώτης
Στρατή Ρολάνδη Μελίτα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Πρόεδρος: Καλλής Μαρίνος
Μέλη: Αναστασίου Δήμος
Ιωάννου Λύσανδρος
Μάρκου Πιερής
Μπένφιλιτ Λούκας
Παντζαρή Σταύρος
Χαραλάμπους Χριστάκης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΛΩΝ

Μέλη: Κρίγγου Θεόδωρος
Λένας Μάριος
Μπένφιλιτ Λούκας

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Πρόεδρος: Μουσιούττας Μιχάλης
Μέλη: Φωτιάδης Ιάκωβος
Δημοσθένους Δήμος
Λένας Μάριος
Κελεπέσις Άκης
Καλλής Μαρίνος
Μούντης Γιώργος
Παντζαρή Σταύρος

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΒΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Περιοχής και Ζώνης Στροβόλου

Πρόεδρος: Γιαννάκης Κατσιδιάρης
Μέλη: Χριστόδουλος Αγκαστινιώτης
Κώστας Γεωργαλλής
Γιάννης Κωνσταντινίδης
Φωτεινή Παπαβασιλείου
Ντίνος Σπύρου
Έλενα Χαρτούτσιου

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Περιοχής Εργατών

Πρόεδρος: Νίκος Σωκράτους
Γραμματέας: Αντώνης Πρωτοπαπάς
Ταμίας: Ηλίας Ψημολοφίτης
Μέλη: Πέτρος Χ" Γιάννης
Σταύρος Χαραλάμπους

Τοπική Επιτροπή Έγκωμης

Πρόεδρος: Σάββας Βαρναβίδης
Μέλη: Αλέξης Χαραλαμπίδης
Χρυστάλλα Τσιούπη
Χριστάκης Σεζίδης

Τοπική Επιτροπή Παλαιομετόχου και Κοκκινοτριμιθιάς

Πρόεδρος: Παναγιώτης Παπαφιλίππου
Μέλη: Αγαθοκλής Αγαθοκλέους
Ανδρέας Ξιναρής
Ανδρέας Κυριακίδης
Ανδρέας Κωνσταντινίδης
Πάνικος Παντελίδης

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Ζώνης Λατσιών

Πρόεδρος: Δήμος Δημοσθένους
Μέλη : Χριστόδουλος Παπαδόπουλος
Ιάκωβος Φωτιάδης
Πάνος Πέρος

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Ζώνης Τσερίου

Πρόεδρος: Γιάννης Κωνσταντινίδης
Μέλη: Σωτήρης Κωνσταντίνου
Γιώργος Ροτσάκης

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Ζώνης Ιδαλίου / Πέρα Χωρίου Νήσου

Πρόεδρος: Ντίνος Μισίδης
Μέλη : Κώστας Γεωργαλλής
Λάκης Ζωτιάδης
Ανδρέας Ιωάννου
Φαίδων Παπαδόπουλος
Γιώργος Τσακιστός

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Ζώνης Καϊμακλίου/Παλλουριώτισσας

Πρόεδρος: Γιάννης Βαλανίδης
Μέλη: Ανδρέας Αγρότης
Κώστας Καρσεράς
Χρίστος Ζανέτος
Παύλος Λοϊζου
Δημοσθένης Σεβέρης

Τοπική Επιτροπή Βιομηχανικής Ζώνης Γερίου

Πρόεδρος: Γιώργος Πέτρου
Μέλη: Μίκης Αργυρού
Ανδρέας Δουκανάρης
Σταύρος Κουντούρης
Παναγιώτης Λαμπρίδης

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 38 & Οδός Δεληγιώργη 3
7^{ος} όροφος, Μέγαρο ΚΕΒΕ
Τ.Θ. 21455
1509 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: +357 22889600, Φαξ: +357 22667433
Email: reception@ncci.org.cy
www.ncci.org.cy

Δημοσιογραφική Επιμέλεια και
Τεχνική Επεξεργασία:

fmw financial media way Ltd
Αρμενίας 23B, 1ος όροφος, Γρ. 101
Τ.Τ. 2003, Στρόβολος, Λευκωσία
Τηλ.: +357 22342005, Φαξ: +357 22342006
Email: info@fmw.com.cy
www.fmw.com.cy

Εποπτεία Έκδοσης:

Ιωσήφ Ιωσήφ

Δημιουργικό:

Χριστιάνα Λοϊζου